

Emakumeen kirola: presentzia eta trataera orotariko euskal prentsan eta kirol egunkarietan

2015-2016 denboraldiaren azterlana

Euskaraz argitaratutako berrien tratamendua

Futbolaren eragina emaitzetan

Presencia y tratamiento del deporte femenino en la prensa generalista vasca y en periódicos de información deportiva

Dirección de Juventud y Deportes del Gobierno Vasco

Autoría:

Prentsa eta emakumeen kirola

I.- AZTERLANARI BURUZKO INFORMAZIO OSOA

DATUAK

Eusko Jaurlaritzako Gazteria eta Kirolak Zuzendaritzak eskatutako azterlan hau lehiaketa-denboraldi oso batean zehar (2015-2016) idatzizko komunikabideetan emakumeen kirolari buruz argitaratutako berrien tratamenduaren gaineko analisiaren emaitza da. Bigarren fase honek aurreko denboraldian (2013-2014) egindakoa osatzen du, eta hainbat gogoeta-eremu gehitu zaizkio.

Horrela, hautatutako egunkarietako emakumeen kirolari buruzko berrien tratamendua modu globalean aztertzeaz gain, bigarren analisi bat egin da futbola kenduz, eta hirugarren bat euskaraz argitaratutako berrien tratamendua aztertzeko. Helburua da ezagutzea, alde batetik, diziplina horrek komunikabideek argitaratutako kopuru globalean duen indarra eta presentzia, eta, bestetik, emakumeen kirolari buruz gehiago ala gutxiago argitaratzearekin izan dezakeen harremana.

Komunikabideak –eta, zehazkiago, egunkariak– tresna boteretsua dira kirol-jarduera komunitatean ezagutarazteko eta sustatzeko. Azterlan honen bidez gure inguruneako prentsak emakumeen kirolari buruz transmititzen duen informazioaren kopurua eta kalitatea balioztatu nahi izan ditugu. Izan ere, informazio horren edukiak nahiz eduki hori transmititzen den moduak eragina du jendeak emakumeen kirolari eta kirol horretako protagonistei buruz duen iritzian.

Horregatik, txandakako lau astetan zehar argitaratutako kirol-informazioen analisi xehatua egin da 10 egunkaritan (haietako 8 jeneralistak eta 2 kirol-informaziokoak).

Adierazi bezala, txostenerako 2015-2016 denboraldian zehar ausazko lau aste aukeratu ziren azterlana hasi aurretik:

- 2015eko urriaren 6tik 15era: Garbiñe Muguruzak Pekingo torneoa irabazi zuen, eta Singapurreko Masterserako sailkatu zen.
- 2015eko abenduaren 1etik 7ra: liga eta lehiaketa gehienak bete-betea zeuden.

- 2016ko otsailaren 2tik 8ra: saskibaloiko Erregina Kopa Donostian jokatu zen.
- 2016ko apirilaren 5etik 11ra: Euskal Herriko Itzulua eta eskuzko binakako finala.

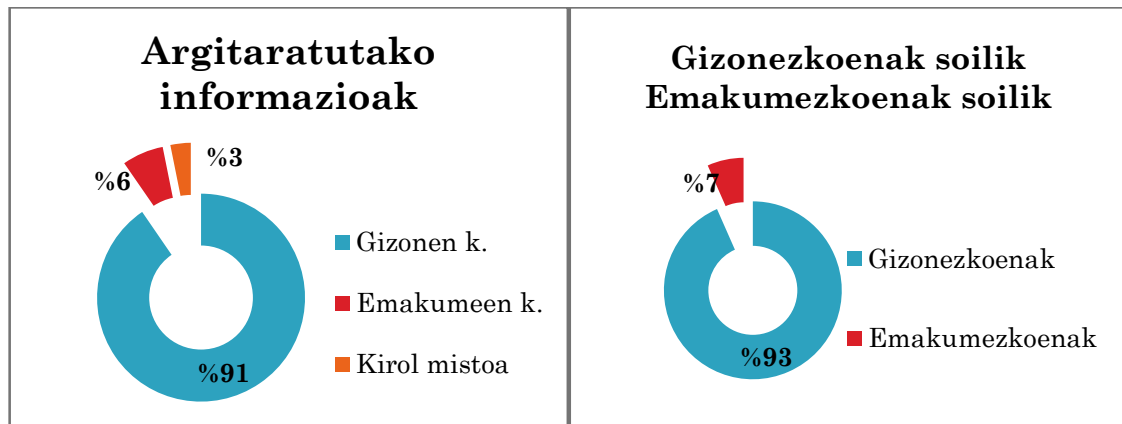
Aztertutako aldian zehar 16.049 kirol-berri zenbatu dira guztira. Haietako 205ek ez diote emakumeen edo gizonen kirolari erreferentzia egiten, gai generikoei baizik: parke naturaletako jarduerak, herri-lasterketak, dopina, kirol-federazioetako berriak, eztabaida-foroak... Beraz, halakoak kenduta, 15.844 informazio geratzen dira gizonen edo emakumeen kirolaren eremuren bati erreferentzia egiten diotenak edo biei erreferentzia egiten dietenak.

Kopuru hori (15.844) erabili da txosteneko konparazioak aztertzeke eta lantzeko erreferente gisa, eta % 100 parametroa adierazten du.

Informazio guztietatik, **1.518k egiten diete erreferentzia uneren batean emakume kirolariei, emakume-taldeei edo emakume-ligei, hau da, informazio guztien % 9,58.** Haietako **1.017k (% 6,4k) bakarrik dihardute emakumeen kirolari buruz.** Gainerako 14.326ek, berriz, **gizonen kirolari bakarrik egiten diote erreferentzia.**

Hau da errealitate kuantitatiboa. Hori bai, kontuan eduki behar da emakumeen kirolari egindako erreferentzia horiek (1.518) izenburu batean, nabarmendutako paragrafo batean nahiz informazioaren azken lerroan azal daitezkeela. Edo bestela, orriaren barruko informazio nabarmena izan edo informazio-modulu baten berri laburra. Are gehiago, baliteke emakume kirolarien izenik edo erreferentziarik ez azaltzea informazioan, baina argazkian edo sailkapen-koadro batean agertzea.

“Aldi honetan 15.800 kirol-informazio baino gehiago argitaratu dira; soilik haietako 1.017k (% 6,4k) ematen dute emakumezkoiei bakarrik dagokien informazioa”

IZENBURUA DUTEN INFORMAZIOAK

Emakumeen kirola benetan bistaratzen duten informazioak izenburuan aipatzen dutenak dira, eta ez emakumeen kirolari buruzko informazioa gizonen kirolari buruzko informazio bat osatzeko edo "betetzeko" erabiltzen dutenak. Premisa hori kontuan hartuz gero, emakumeen kirolari nolabait erreferentzia egiten zaion 1.518 informazio horietatik 1.285ek izenburuan dute erreferentzia. Horrek esan nahi du haietako % 15,34k ez duela izenburuan bistaratzen berriak emakumeen kirolari buruzko informazioa duela.

Laburbilduz: **gizonen nahiz emakumeen kirolari buruz aztertutako 15.844 berrietatik, 1.285ek bakarrik egiten diote erreferentzia emakumeen kirolari izenburuan, berri guztien % 8,11k, alegia. Beraz, argitaratutako kirol-informazioen % 10k baino gutxiagok aipatzen dute emakumeen kirola informazioaren izenburuan.**

Nolanahi ere, horrek ez du esan nahi izenburu horiek emakumeen kirolari bakarrik erreferentzia egiten diotenik. Askotan, izan ere, gizon kirolariekin edo gizonen kirolarekin partekatzen da izenburu hori.

Jakina, 1.285 informazio horiek alde handiak dituzte beren artean. Gehienak –% 49,5 (637)– berri laburrak dira; % 16,6 (214), berriz, orrialdeko nagusiak dira, eta % 3 (39) orri osokoak.

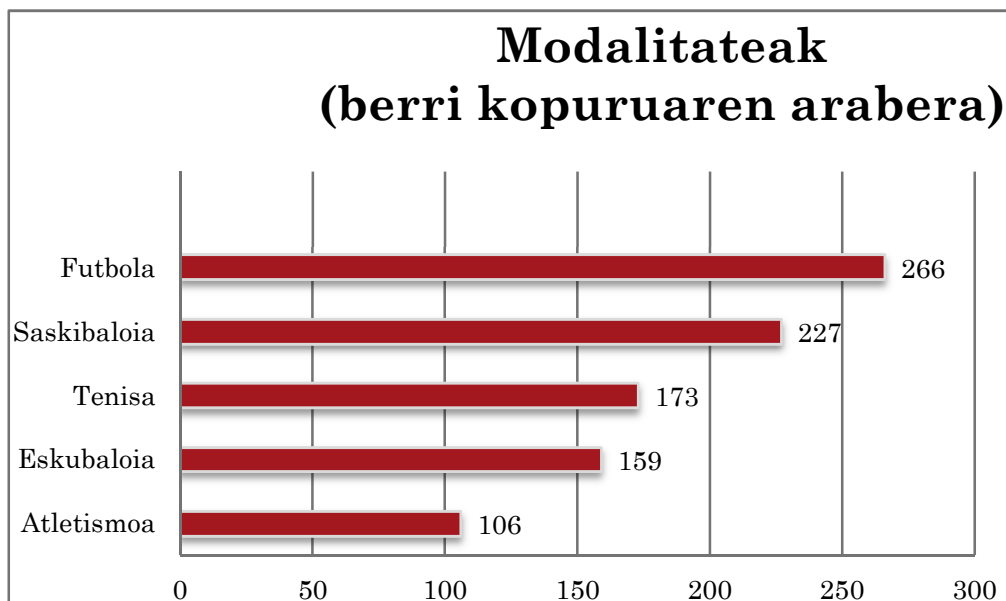
Horiez gain, 19 orrialde bikoitz (% 1,47) eta 3 orrialde hirukoitz daude.

“Emakumeen kirolari buruzko informazioen erdia berri laburrak dira”

MODALITATEAK

Emakumeen kirolari buruzko berri horietan, guztira 39 modalitateri buruz informatu da. Erreferentzia nagusiak futbolari, saskibaloia, tenisari, eskubaloia eta atletismoari dagozkie: 266, 227, 173, 159 eta 106, hurrenez hurren.

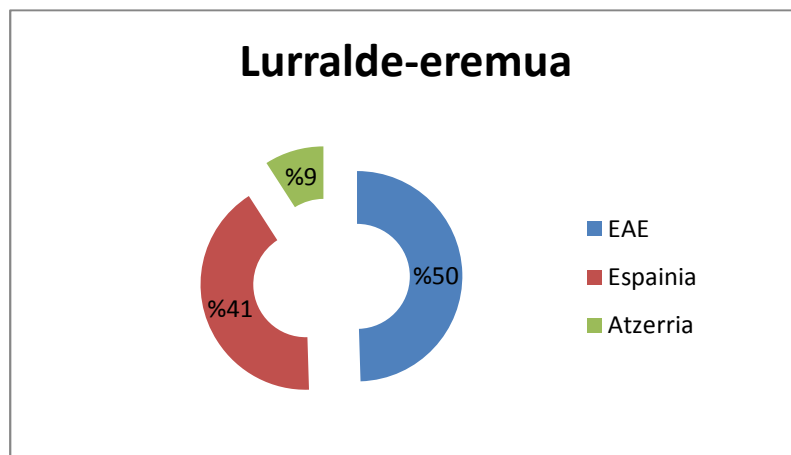
“Emakumeen futbolaren modalitateak bereganatzen du komunikabideen arreta handiena aztertutako aldian”

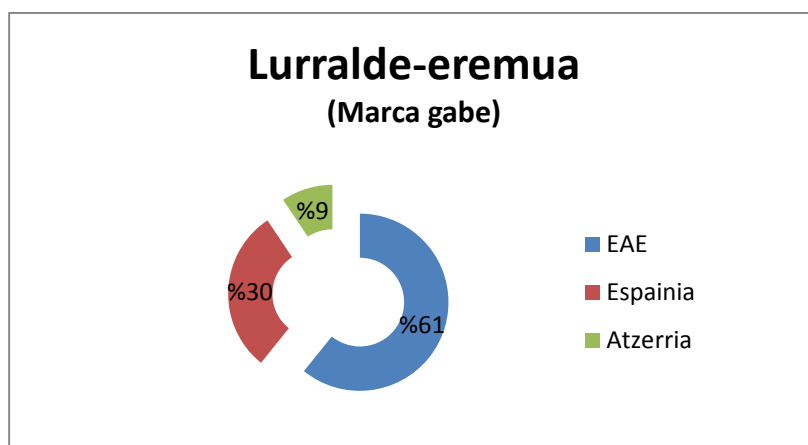
Ondoren, igeriketa (75), txirrindularitza (34) eta boleibola (33) datoz. Gainerako modalitateek 20 erreferentzia baino gutxiago dituzte: mahai-tenisa (18); negu-kirolak (16); golfa eta patinajea (14); mendia, bela, hockeya eta errugbia (13); motoziklismoa eta gimnastika (11); badmintona (9); arrauna eta automobilismoa (8); surfa (7); karatea, pilota, taekwondoa eta padela (5); piraguismoa, borroka eta boxeoa (4); herri-kirolak (3), triatloia eta judoa (2) eta tiroa, xakea, hipika, eskrima, ehiza, sofbola eta squash (1).

LURRALDE-TASUNA

Lurralde-tasunari dagokionez, aztertutako 1.285 berrietatik 636 (% 50) Euskadiko eremuari dagozkio, 532 (% 41) Espainiakoari eta 117 (% 9) nazioartekoari.

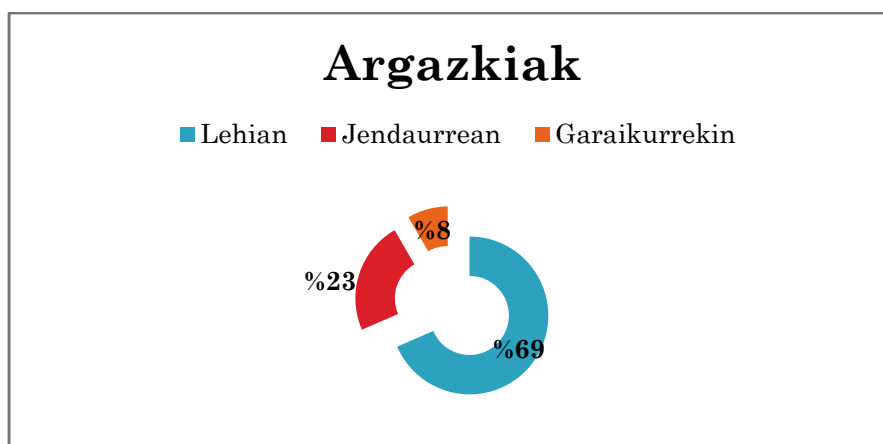
Marca albo batera utziz gero eta gure erkidegoan editatutako egunkariak kontuan hartuz gero, 1.042 berrietatik 634k Euskadiko eremuko kirolariei, taldeei, probei edo kategoriei dagozkien informazioak tratatzen dituzte; 310, berriz, Espainiako eremukoak dira, eta 98 nazioartekoak. Euskadiri dagozkio informazioen % 61; Espainiari % 30 eta nazioarteari % 9 baino ez.

ARGAZKIAK

Informazioa ilustratzeko egunkariko orrialdeen barruan argazkiak sartzeak garrantzia ematen die berriei. Aztertutako 1.285 berrietako 475ek argazkia dute, eta 454 berritan (% 35) emakumeak azaltzen dira. Horrek esan nahi du **emakumeen kirolari buruzko informazioa ematen duten berrien % 65ean ez dela azaltzen berrien erreferentzia egiten zaion emakume kirolariaren argazkirik.**

Emakume protagonista daramaten 454 berri horietatik, % 69 (311) lehiaketei edo entrenamenduei dagozkien, 105 jendaurreko agerraldiei (elkarriketak, prentsaurrekoak, erreportajeak...) eta 38k garaipenekin lotura dute eta protagonistek garaikurrarekin posatzen duten irudiak dira.

AZALAK

Aزتututako aldan, emakumeen kirolari buruzko 32 informazio azaldu dira egunkarietako azaletan.

Emakumeen kirolari buruzko azaleko informazio-erreferentzia horrekin, berriz ere planteatzen da lehenengo orrialdeak kirol-informazio orokorrerako erabiltzeari buruzko gogoeta egitea. Aurreko txostenetan bezala, gai honi argi pixka bat emateko espazio eta aldibereko gizonen kirolari buruzko informazioen kopurua eta tamaina ere kontuan hartu dira.

“Azal guztietatik, emakumeei buruzko 32 berrik bakarrik lortu dute protagonismoa, % 5 eskasa”

Espezializatutako komunikabideetan (Mundo Deportivo, Marca...) azaleko nahiz barneko informazio guztiak kirolari dagozkio. Azaletan, 4-7 informazio

sartzen dira. Azterlanaren asteen, 321 informazio azaldu ziren guztira (% 66 futbolari buruzkoak). Haietako 17k (% 5,7k) emakume kirolariei egiten zieten erreferentzia.

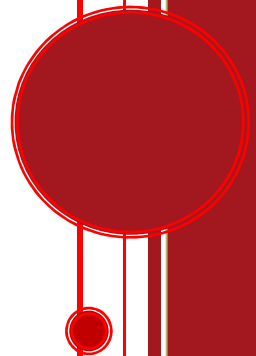
Gainerako 8 komunikabideetan, 294 kirol-informazio azaldu ziren azaletan; haietako % 44,8 baino gehiago futbolari zegozkien. 15 (% 5,1) azaletan emakumeak azaldu ziren.

10 komunikabideetan azalean azaldutako informazio guztien batura eginez gero, **615 dira guztira, eta, beraz, lehenengo orrialdean izenburua duten emakumeei buruzko berrien (32) ehunekoa % 5,20 da emakumeen kirola aipatu ere egiten ez duten berrien aldean.**

2015 - 2016

KIROL-INFORMAZIOARI BURUZKO AZTERLANA

FUTBOLIK GABE

Prentsa eta emakumeen kirola

II.- INFORMAZIOARI BURUZKO AZTERLANA, FUTBOLIK GABE

DATUAK

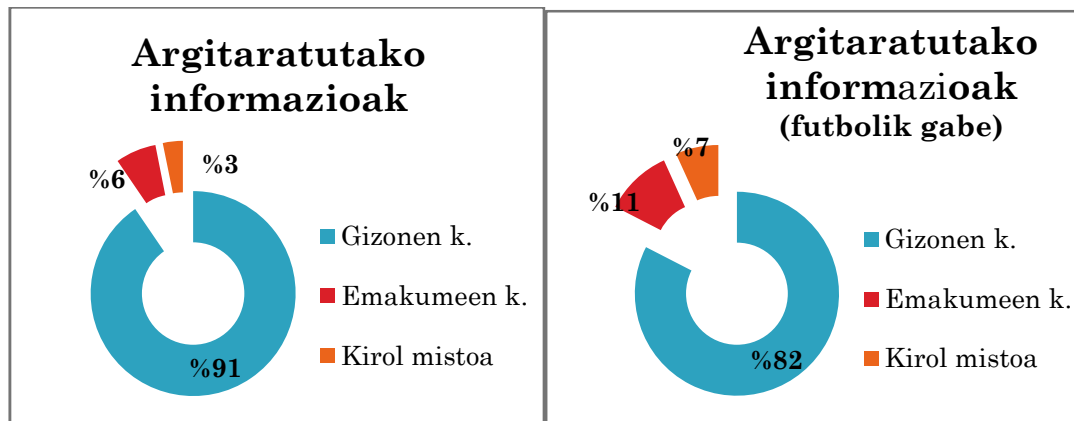
Gizonen futbolak sortzen ditu kirol-informazio gehienak, bai kopuruari bai luzerari dagokienez. Izan ere, irratia nahiz telebistako kirol-albistegiak modalitate horrekin lotutako berriekin hasten dira normalean, garrantzizko informaziorik egon ez arren. Prentsan ere gauza bera gertatzen da, salbuespenak salbuespen: egunkarietako kirol-sekzioak futbolari buruzko berriekin hasten dira normalean, eta harekin betetzen dituzte beren orrialde gehienak. Aztertutako aldian, esate baterako, berrien % 55 (8.677, argitaratutako 15.844etatik) futbolari buruzkoak izan ziren.

“Argitaratutako berrien erdiak baino gehiago futbolari buruzkoak dira”

Emakumeen kirolak presentzia handiagoa du gainerako informazioetan? Genero-berdintasun handiagoa dago kirol-berrietan futbola ez den kirol-modalitateei buruzkoak direnean? Galdera horiei erantzuteko, emakumeen kirolak halako informazioetan duen presentzia eta tratamendua aztertu ditugu (futbolari buruzkoak kenduta).

Horrela, gainerako 38 kirol-modalitateei buruzko 7.167 berrietan, 1.251ek (% 17,4k) aipatzen dituzte edo erreferentzia egiten diete emakumeen taldeei edo emakume kirolariei; % 10,6k (766k) emakumeen kirola soilik tratatzen dute –gizonen kirola soilik % 82,54k– eta 1.017k (% 14,1k) emakumeen kirolari buruzko informazioa dute izenburuan.

“Emakumeen kirolari buruzko informazioa izenburuetan % 8tik % 14ra igotzen dira”

INFORMAZIOA IZENBURUETAN

Emakumeen kirolari buruzko informazioak –izenburuetan azaldutakoak– % 8,1etik % 14,1era igotzen dira futbolari buruzkoak kanpoan utziz gero. Gauza bera gertatzen da emakumeen kirola soilik tratatzen duten informazioekin: % 6,4tik % 10,6ra.

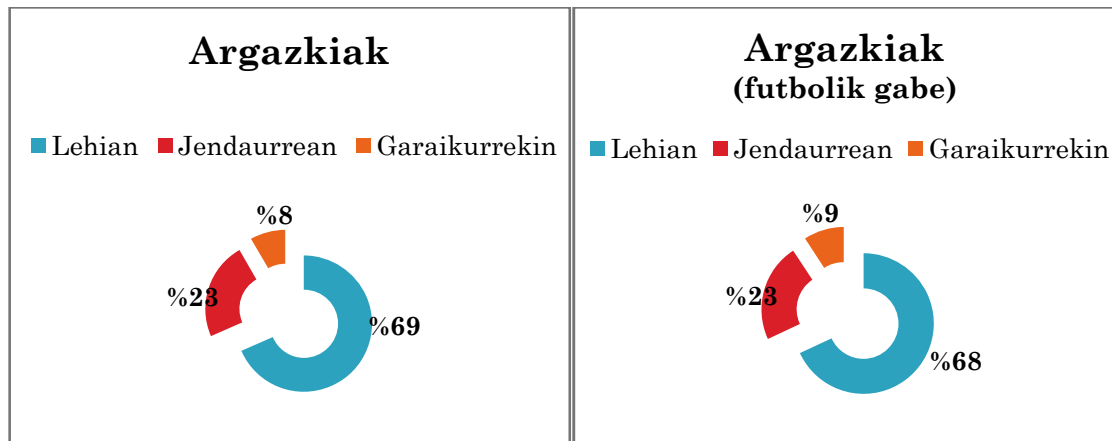
Emakumeen kirolari buruzko informazioa izenburuan duten 1.017 berrien ezaugarriei dagokienez, 496 (% 48,7) laburrak dira; 173 (% 10,68), berriz, orrialdeko berri nagusiak, eta 32 (% 3,1) orrialde osokoak. Horiez gain, 16 orrialde bikoitz (% 1,5) eta 3 orrialde hirukoitz (% 0,29) daude.

****Emakumeen kirolari buruzko berrien ezaugarriak –futbolaren modalitatea barne– futbolaren modalitatea sartu gabeko berrien datuen oso antzekoak dira.***

ARGAZKIAK

Aztertutako 1.107 berrietatik 393k irudi bat dute erantsita; haietako 379tan (% 37,2) emakumeak azaltzen dira. Alegia, emakumeen kirolari buruzko informazioa ematen duten berrien % 60an ez da azaltzen berriaren emakume protagonista.

379 horietatik, % 68 (258) lehiaketei edo entrenamenduei dagozkie, 86 jendaurreko agerraldiei (elkarrizketak, prentsaurrekoak, erreportajeak...) eta 35ek garaipenekin lotura dute eta protagonistek garaikurrarekin posatzen duten irudiak dira.

** Ezaugarrien kasuan bezala, irudien ehunekoak ez dira aldatzen berriak futbola barne zenbatzen direnean lortutakoen aldean.*

AZALAK

Azalen kasuan (modalitate guztiak kontuan hartuta futbola izan ezik), 271 berri azaldu dira egunkariaren orrialde nagusian; haietatik 28 (% 10,3) bakarrik dagozkio emakumeen kirolari.

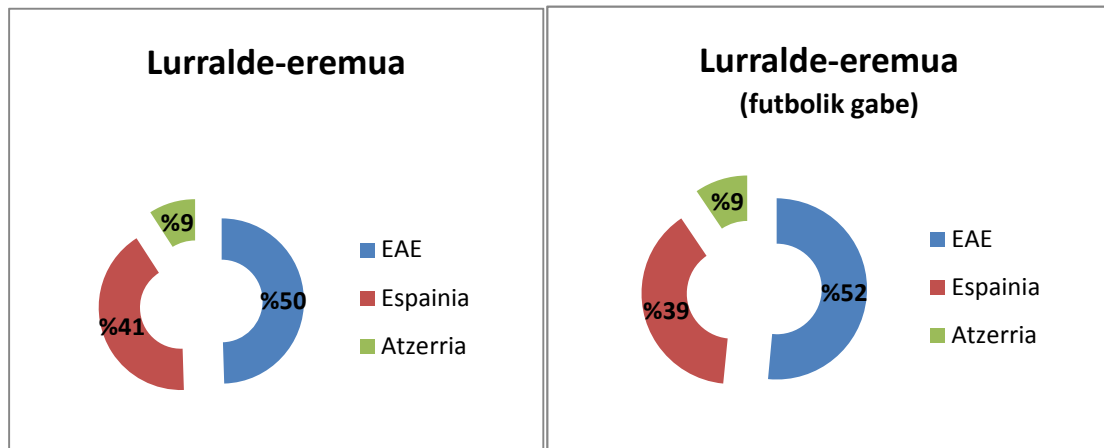
Kirolaz bakarrik jarduten duten komunikabideek (Mundo Deportivo eta Marcak) 109 berri argitaratu zituzten azalean aldi horretan; haietako 15ek emakumeen kirolari buruzko informazioa eskaini zuten.

Komunikabide jeneralistei dagokienez, azalen kopurua –futbola kenduta– 162 da. Emakumeak haietako 13tan bakarrik dira protagonistak, hau da, kasuen % 8,02an.

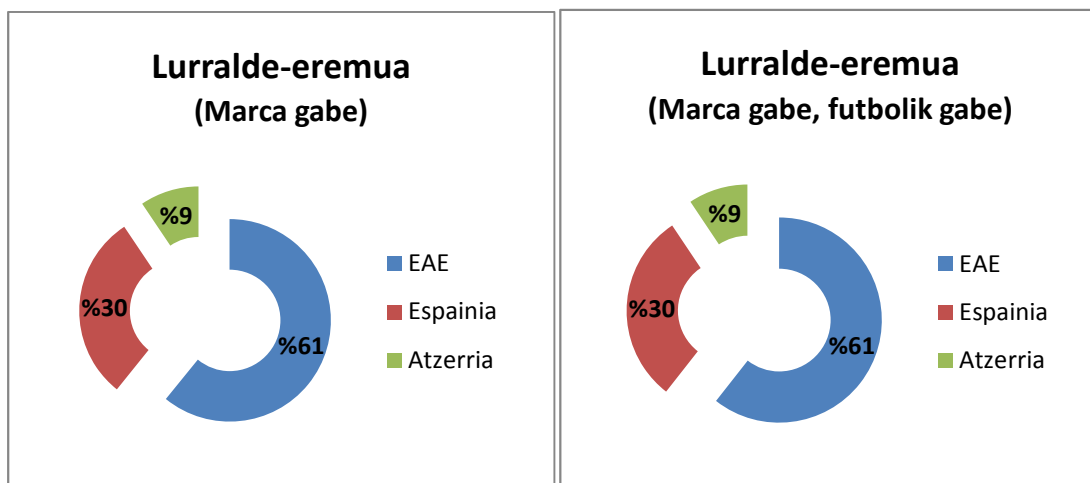
“Emakumeei buruzko 28 berrik bakarrik lortu dute azaleko protagonista izatea”

LURRALDE-EREMUA

Berrien lurralde-eremuari dagokionez (futbola kontuan hartu gabe), aztertutako 1.017 berrietatik 524 (% 52) Euskadiko eremukoak dira, 397 (% 39) Espainiakoak eta 96 (% 9) nazioartekoak.

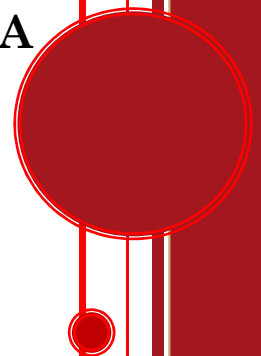

Marca kontuan hartu gabe eta Euskadiko eremuko egunkariei dagokienez, berri guztietatik (862) 522 Euskadiko kirolariei, taldeei, probei edo kategoriei buruzkoak dira; 259, berriz, Espainiakoei dagozkie, eta 81 nazioartekoei. Euskadiri erreferentzia egiten dioten informazioen ehunekoa % 61 da (aurreko % 52aren aldean); Espainiari egiten diotenena, berriz, % 30, eta nazioartekoena % 9an mantentzen da.

2015 - 2016

EUSKARAZKO KIROI-INFORMAZIOARI
BURUZKO AZTERLANA

Prentsa eta emakumeen kirola

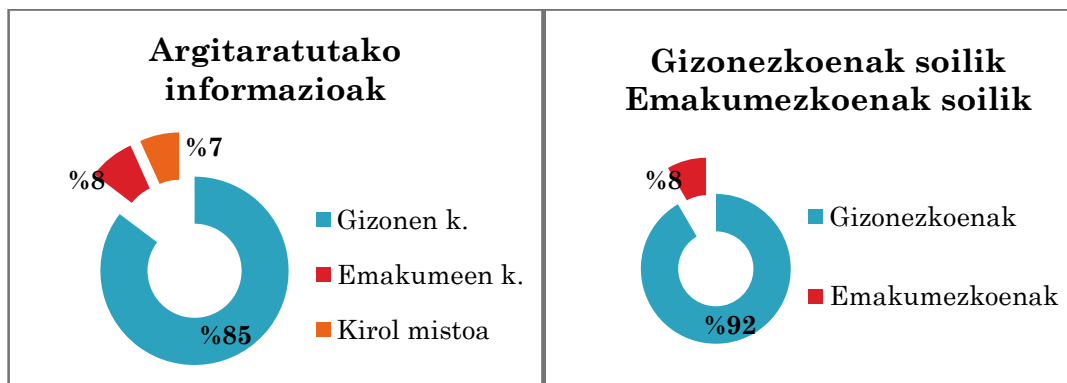
III.- EUSKARAZKO KIROL-INFORMAZIOARI BURUZKO AZTERLANA

DATUAK

Aztertutako aldian, kirolari buruzko 380 informazio argitaratu ziren euskaraz. Haietatik 368 gizonen eta/edo emakumeen kirolari buruzkoak izan ziren, hau da, emakumeen eta gizonen kirolari buruzko aztertutako berri (15.844) guztien % 2,3.

Informazio horiek egunkari hauetan jaso ziren: Berrian (informazioen % 100 euskaraz argitaratzen diren komunikabide bakarra: aldi honetan gizonen edo emakumeen kirolari buruzko 300 informazio argitaratu zituen), Garan (61 argitaratu zituen), Deian (4) eta Diario Vascon (3). Lau horietatik Berriak eta Garak bakarrik argitaratu zuten emakumeen kirolari buruzko informazioa euskaraz.

Zenbatutako 368 berri horietatik, % 14,6k (54k) emakume kirolariak edo emakumeen taldeak aipatzen zituzten uneren batean; 40k (% 10,8k), berriz, izenburuan egiten zioten erreferentzia emakumeen kirolari. Bestalde, haietako 29 (% 7,8) emakumeen kirolari soilik zegozkion. Gainerako 314 gizonen kirolari soilik zegozkion.

Emakumeen kirolaren inguruko bi berri (bat futbolari eta bestea eskubaloari buruzkoa) sartu ziren azaletan 19tik, hau da, % 10,5.

Bestalde, izenburuan emakumeen kirolari buruzko informazioa zuten 40 berrietatik % 40 (16) berri laburrei zegozkien, eta % 17,5 (7), berriz, orrialdeko berri nagusiak ziren. Orri osoko 5 berri daude (% 12,5) eta 6 orrialde bikoitz (% 15).

10 modalitate nagusi azaltzen ziren informazioetan. Eskubaloiak eta saskibaloiak 10 eta 8 erreferentzia zituzten, futbolak 5, surfak eta mendiak 4, pilotak 3, txirrindularitzak eta herri-kirolak 2 eta arraunak eta atletismoak 1.

Emakumeen kirolari buruzko informazioetan irudia erabiltzen zen ala ez kontuan hartuz, 40 berrietatik 21ek erantsitako irudia zuten, eta 18tan emakume kirolariak azaltzen ziren. Alegia, emakumeen kirolari buruzko informazioa ematen zuten berrien erdian baino gehiagotan (% 55ean) ez zen azaltzen berriaren emakume protagonista.

18 horietatik, ia % 80 (14) lehiaketenak ziren, 3 jendaurreko agerraldienak (elkarrizketak, prentsaurrekoak, erreportajeak...) eta 1 garaikurrarekin posatzen ari zena.

Goiburukoen arabera, lehenago aipatu den bezala, bi egunkarik bakarrik – Berriak eta Garak– argitaratu zuten emakumeen kirolari buruzko informazioa euskaraz. Aztertutako aldian zehar, izenburuan emakumeak aipatu zituzten informazioen ehunekoa % 18 da Garan eta % 9,6 Berrian, gaztelaniazko berrien ehunekoeekin parekatuta.

Adibideak

1 — BERRI LABURRAK, LUZERA GOGOKOENA EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKO INFORMAZIORAKO

Gernikak, IDK-k eta Iraurgik gaur jokatu dute bigarren jardunaldia

SASKIBALOIA • Estreinako jardunaldia jokatu eta lau egunera jokatu dute bigarrena Espainiako Ohorezko Mailako hiru euskal taldeek. IDK Gipuzkoa eta Gernika Bizkaia etxean ariko dira: gipuzkoarrak, Ferrolgo Unibertsitatearen aurka (19:30), eta bizkaitarrak, CREF Holar taldearen aurka (20:00). Añares Rioja Iraurgik, berriz, etxetik kanpo jokatu du, Perfumerias Avenida indartsuaren aurka (20:30).

Ranking mundial femenino

1. Inbee Park (CdS)	12,87 p.
2. Lydia Ko (Nzl)	12,38
3. Stacy Lewis (USA)	8,95
4. So Yeon Ryu (CdS)	6,54
5. Lexi Thompson (USA)	6,47
26. Azahara Muñoz (ESP)	3,51
55. Carlota Ciganda (ESP)	1,97
121. Beatriz Recari (ESP)	1,02
191. Belén Mozo (ESP)	0,65

Lara Arruabarrena, eliminada en Pekín

TENIS

Lara Arruabarrena quedó eliminada en el Abierto de China al caer en segunda ronda frente a Bethanie Mattek-Sands por 0-6, 6-2 y 6-0. La tolosarra, de 23 años y número 95 en el ranking, dominó el primer set sin problemas, pero la estadounidense dio la vuelta al encuentro con una clara victoria en el segundo y un contundente 6-0 en el tercero. EFE

Aniversario. Eli Ibarra suma y sigue. Ayer se cumplieron trece años del primer partido oficial del Athletic –se impuso por 7-1 al Torrejón–, en el que la guipuzcoana, con 376 encuentros oficiales ya a sus espaldas, fue una de las goleadoras. Única superviviente de aquel partido junto a Iraia Iturregi, el pasado sábado también marcaba el gol de la victoria para las rojiblancas en Zaragoza.

NWSL. Se repite la historia en el campeonato estadounidense. Kansas City se adjudicó su segundo título tras imponerse en la final al favorito y vencedor de la liga regular Seattle Reign (1-0), de nuevo con un gol de Amy Rodríguez. Un cabezazo a solo doce minutos del final ante el que nada pudo hacer Hope Solo. Fue el último partido profesional de Lauren Holiday, que se retira con un nuevo título. Más de 13.000 espectadores siguieron el partido en el Providence Park de Portland.

2 – EMAKUMEARI BURUZKO ERREFERENTZIA, INFORMAZIOAREN AMAIERAN

Todo listo para la Clásica de Donostia

ATLETISMO LA PRUEBA DE 15 KILÓMETROS SE DISPUTARÁ EL DOMINGO DE LA SEMANA QUE VIENE

DONOSTIA - La Clásica de Donostia, sobre quince kilómetros, reunirá el domingo de la semana que viene a cerca de 4.700 corredores. Al igual que el año pasado, la prueba inclu-

ye otra carrera de 5,5 kilómetros de recorrido, la carrera Katxalin, cuyo objetivo es la concienciación en torno al cáncer de mama. Asimismo, los patinadores también tendrán

una carrera en el seno de esta competición para atletas.

La prueba conservará su habitual recorrido por las calles de la capital guipuzcoana, y la salida volverá a realizarse de forma escalonada en función de los tiempos de los participantes.

Entre los aspirantes al triunfo figu-

ran Imanol Cruz, Antonio Etxebarria y Alberto Revuelta, que afronta esta prueba como preparación de la Behobia-San Sebastián. El corredor de Elgoibar se ha propuesto intentar subir al podio de la popular más multitudinaria de Gipuzkoa.

Por su parte, Cruz fue el vencedor de la pasada edición, mientras que

Etxeberria finalizó la carrera en la tercera posición.

En la categoría femenina, por su parte, Claudia Behobide –ganadora en 2014– y Maitane Guerrero se disputarán la victoria, con permiso de Maite Arraiza, subcampeona el pasado año.

La Clásica pedestre donostiarra es una de las referencias en la preparación de muchos de los participantes en la *Behobia-San Sebastián*. - N.G.

FÚTBOL SALA

El Aspil Vidal busca su primera victoria lejos del Ciudad de Tudela

JL

El Aspil Vidal busca su primera victoria lejos de su cancha y lo quiere hacer ante uno de los rivales directos que tendrá en la lucha por meterse en el play off. Jugará en la cancha del Santa Coloma esta noche a las 20.45.

Los entrenados por Pato han tenido un muy buen inicio liguero, y siguen sin conocer la derrota. Han ganado los dos partidos que han disputado en el Ciudad de Tudela y han empatado los dos que han jugado fuera. Por ello, la asignatura pendiente que tienen es ganar lejos de su cancha y el rival de hoy puede ser propicio, pese a que las aspiraciones que tiene son muy similares a los que tienen los de Tuterá.

Los catalanes, hasta el momento, han ganado un partido, empatado otro y perdido dos, por lo que cuentan con cuatro puntos, la mitad que tiene el conjunto navarro.

El Magna Gurpea Xota, por su parte, juega mañana a las 18.30 en el Pabellón Anaitasuna ante el recién ascendido Elche. Los entrenados por Imanol Arregi realizaron un gran encuentro el pasado sábado en la cancha del Inter, en donde estuvieron a punto de sumar un punto, por lo que están con ganas de conseguir la segunda victoria de la temporada.

Los de Irurtzun están ofreciendo buenas sensaciones, pero de momento solo han sumado cuatro puntos, con una victoria, un empate y dos derrotas. Es hora de coger el buen rumbo que les debería de llevar a los puestos altos de la tabla.

En Primera femenina, el Lactural Gurpea Orvina recibe el domingo a las 11.00 en el Pabellón Ezkaba al Alcorcón, en un partido complicado. Hasta ahora, las rojillas solo han logrado dos empates.

Boletín de Noticias de Álava — Miércoles, 7 de octubre de 2015 DEPORTES 49

MARTÍNEZ Y PÉREZ VENCEN A LA PAREJA REVELACIÓN

FINAL CAP DE 2º ÁLVARO RODRÍGUEZ, DE 14 AÑOS, PRESENTA SUS CREDENCIALES COMO JUGADOR DE GRAN POTENCIAL

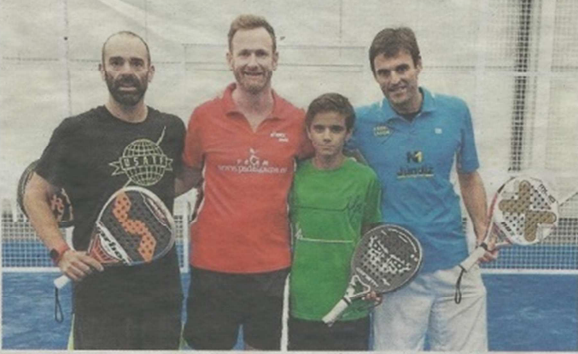
✎ A. Gofí

VITORIA — El Campeonato de Álava de Pádel de Segunda categoría ya tiene nombres propios tras la disputa de las finales el pasado fin de semana en las instalaciones del club Pádel Norte. Así, en categoría masculina, el triunfo fue para Patxi Pérez de Mendiola e Igor Martínez, que se impusieron en la gran final por 3/6, 7/5 y 6/0 a la pareja revelación del torneo, formada por Alex Garayo y

el joven Álvaro Rodríguez, que si las cosas no se tuercen, será jugador dominador en los años venideros. Los campeones necesitaron llegar hasta el tercer set para doblegar a la singular pareja. Por su parte, en categoría femenina el triunfo se lo llevaron Diana Santos y la también jovenísima Miriam Besga, de solo 13 años, que derrotaron a Miren Angulo y Édouard Aldasoro.

El partido masculino, colofón de un campeonato que había comenzado el pasado miércoles, fue un duelo muy reñido hasta el segundo set, cuando las fuerzas comenzaron a flaquear por parte de los subcampeones. Igor Martínez, desde la derecha, zurdo cerrado, dominó el tempo y mostró el buen momento de juego que atraviesa en los últimos meses. Estuvo bien acompañado por el rematador y estilista Pérez de Mendiola, más seguro y certero a lo largo del campeonato que nunca. Enfrente, la pareja del torneo, veteranía y juventud, la de Rodríguez, que a pesar de su corta edad y estatura protagonizó un primer set magnífico, un campeonato muy regular y un juego de muchos quilates. En féminas, la final se decidió también en tres duros sets (6/2, 6/7 y 6/2). ●

Igor Martínez y Patxi Pérez se impusieron en la final al joven Álvaro Rodríguez y Alex Garayo. Foto: DNA

muchos quilates. En féminas, la final se decidió también en tres duros sets (6/2, 6/7 y 6/2). ●

Emakume kirolari bat informazio batean aipatzeak ez du esan nahi emakumeen kirolari buruzkoa denik. Gizonezko duatloi-kirolari bati egindako elkarrizketa honetan, emakume kirolaria oso zeharka azaltzen da. Halako batean galdetu zitzaion ea zergatik ez ziren lehiatzen bere lehiakide batzuk, eta emandako izenetako bat Amaia Lukin da. Emakumeen parte-hartze eskasa ere aipatzen da erreportajeon.

Es • Tanta
Mendia

BERRIA
Asteartea, 2015eko urriaren 6a

«Duatloien zirkuitua itzela da, kirolari eta antolatzaileei esker»

Julen Larruzea Loroño • Euskal Herriko Mendi Duatloien Zirkuituko txapelduna

Atletismoko pistetatik mendi bideetara pasatu zen, tartanetik lurrera eta lokatzetara. Korrika ez ezik, mendiko bizikletan ere hasi zen. Ondo. Nagusi da Euskal Herriko Mendi Duatloien Zirkuituan.

Unai Ugartemendia

Eskarmentu handiko kirolaria da Julen Larruzea (Larrabetzu, 1982). Kirol eta disziplina askotatik igarotakoa da, nahiz eta oraindik gaztea izan. Bizikleta eta korrikarako oinetakoak izan ohi ditu bi delagun gehienetan, eta azken urteetan biak itzartzeko aukera izan du, mendi duatloietan. Egun, Euskal Herriko Mendi Duatloiko Zirkuituko txapelduna da. Gauzak okertzen ez badira behintzat, aurrerarekin bizikletan, orain arte jokatuak bost probak poltsikotatu baititu bizikletarak, azkena, joan den larunbatean Arriaranen (Bessan).

Betidanik izan zara kirolaria. Baina zein izan dira orain artean jorratu dituzun kirolak?

Hamabi urterekin hasi nintzen atletismoan eta, batez ere, korrika egiten pasatu ditut urte gehienak. 25 urterekin duatloien batean parte hartu, eta, hortik aurrera, beti eduki dut bizikleta bat etxean. Triatloiren bat ere prestatu izan dut eta, aurretik, urtarrietatik maiatzera bitartean, mendi bizikletako probak prestatzen ibili naiz, amaikasta gutxiarekin. 33 urte beteak ditut hilabete honetan, eta jadanik probatzen ibiltzeko aukerak agortu ditut. Badakit zertan gozaten dudan eta zertan naizen ona, eta horietan nahi dut.

Zein kiroleretatik zator?

Atletismotik nator. Askor zortzi atletismoari. Kirol horiek moldatu nau, bai barrutik bai kanpotik, gaur egun naizen gizontxo izateko.

Nolatan hasi zinen mendi duatloietan?

Atletismoko probekin erreta, mendi lasterketetan parte hartzen hasi nintzen, buru eta pres-taketa gutxiarekin. Horrela, hila-bete gutxi lepoa lesio bat ager-tu zen, eta urte pare bat nahiko gaidirik igaro nintuen. Bizikletan ibiltzeko gomendatu zidaten. Fi-siokold berriro indartsu bihurtu

MONIKA DEL VALLE / ARAOZ PRESS

eta duatloietan parte hartzen hasi nintzen. Urte haitan nahiko galduta ibili nintzen. Pistako atletismoak asko erretzen du, eta, erreta nengocla, ez nelsien zein bide aukeratu. Gaur egun nola joan zaidan ikusita, uste dut ondo aukeratu nuela.

Entrenatzailerik baduzu?

Nire kirol bizitzan bi entrenatzaile handi izan ditut, ez bakarrik kirolerako, eguneroko bizitzarako ere prestatu nautenak. Askor zor diet. Une honetan, nik neuk egiten dut nire prestakuntza plana. Urte pare batez, prestatzaile ikasketak egin ditut eta, printzipioz, neure buruarekin probatu nahi dut. Emaitza onak lortuz gero, aurrerantzean jendea prestatzeko asmoz.

Nolakoak dira zure entrenamenduak?

La egunero aritzen naiz. Denboraldiaren eta urte sasolaren arabera prestaketa ezberdina izaten da. Batez ere bizikletan, korrikan eta gimnasioan indarra lantzen aritzen naiz.

Non ibiltzen zara gusturago, korrika ala bizikletan?

Bietan. Korrika kilometro asko egiten dituzunean, bizikleta gozoz hartzen duzu, eta alderantziz. Bi kirol prestatu beharrek alde on hori dauka, ez zarela batean erretzen. Bai aukeratu beharko banu, korrika da benetan gogokoena dudana.

Esfortzu handia al dakar bi kirol ezberdin entrenatu beharrek?

Ez. Biak gogoko izanda, askotan deskonektatzeko aukera ematen dizu. Adibidez, korrikako entrenamendu espezifiko asko egiten ditudanean, bizikletan ibiltzen naizen egunean gogotsu ekiten ditut. Kirol bakoitzak bere berezitasunak ditu, eta horrek monotoniatik kanpo mantentzen nau.

Zein dira ezberdintasun handienak triatloietan?

Nagusia, duatloietan ez dagoeligerikotako sektorerik. Mendi duatloietan, triatloietan...

ARRIA
Asteartea, 2016ko urriaren 6a

MOTZEAN

Duatloietan egindako lagunik onena? EHMDZ familia. Bost urte hauetan, udazkenean, asteburu elkartu garen kirolari, emazte, seme-alaba, antolatzaile... taldea.

Kirolari bat? Keneisa Bekele. **Lasterketa bat?** Bilboko lehen gau maratona.

Errepideko bizikleta ala mendikoa? Mendikoa. **Entrenatzeko leku bat?** San Maringo Harria, Belagua.

Gustura egingo zenukeen lasterketa bat? New Yorkeko maratona.

Abesti bat? Ramonesen edozein.

Bizitzeko leku bat? Nire bikoteakidearekin aske eta bakean bizitzeko aukera ematen didan munduko edozein lekora.

tientzako egokitu, exijentzia handikoak dira oraindik ere, eta horrek aso mugatzen du emakumeen parte hartzea.

Parte hartzaileen kopururak ere beharrez egin du azken urteekin alderatuz. Zein izan daiteke arrazoiak?

Aurten, otokorrican, emakume eta gizon gutxiago gabilza. Zirkuituak hamabost proba dituzte, eta askok parte hartzea atzeratu egin dute; zirkuituko bigarren zatia dute helburu. Ea emakumezko eta gizonzko gehiago animatzen diren hemendik zirkuitu bakarra.

Emakumeen partaidetza ez da oso nabarmena. Lokatzak, gogortasunak eta jaitziak ez dituzte erakartzen.

«Diru saritan lortzen dudana erekin, ahal den neurrian nire egunerokoan aurrera jarraitzeko aukera daukat».

«Zer irizti duzu Euskal Herriko Mendi Duatloi Zirkuituari buruz?»

Bost hitzetan esango dizut: munduko mendi duatloietatik onena. Esan al dizut Bilbon sortua naitzela? Kar-kar. Ez, egia esan zirkuitua itzela da, bai parte hartzaileen kopurua, baita erakartzen dituen gaitik, bai antolakuntza aldetik, baita partailek edertasunarengatik ere.

Aurtengoan nabaria da emakumeen falta lasterketan. Zein irizti duzu?

Zoritzarrez, emakumeen partaidetza ez da inolako nabaria izan EHMDZn. Lokatzetan ibiltzek ez dugu askorik erakartzen, ezta zirkuituen gogortasunak edo bizikletan jaitseko behar den teknikak ere. Nahiz eta azken urteetan zirkuituak parte hartzaile guz-

tuskal Herrian, mendikoei dagokien, proba berriak gehitzen ari zaizkio zirkuituari, eta hori seinale ona da. Zirkuituko proba kopurua handituz joan da urte urte, eta aurtengoan proba oso osatutako zirkuitu dotorea osatu dute.

Errepideko duatloietan, orain dela 5-8 urteko boom horrek ez du segidarik izan. Proba aldetik, Euskal Herrian behintzat, kopurua eta kalitatea jaitzi joan da. Lehen, jendeak triatloia jautzi egin baino lehen, duatloiak erabiltzen zituen proba konbinatu munduarekin lehen harremana izateko. Orain ez, orain jarraian triatloietara joaten dira, duatloien mundua ezagutu gabe. Triatloiak indar handia dauka, eta nik beti pentsatu izan dut duatloia triatloien anala txikia izatera zigortu dagoela bizi gutira.

Azken urteetan aurrera ikusi zaitugu eta lasterketa asko irabazi dituzu. Zerk bultzatzen zaitu oraindik aurrera ibiltzen segitzera?

Gustuko dut asteburu nire taldeko zein zirkuituan ibiltzen den jendearekin elkartzea. Nahiz eta batzuetan ptxka bat erreta sentitu, berrakoa moduazalek bihurtu segitzen du oraindik. Horrez gain, nire eguneroko lanaldia ez da nahikoa nire bizitza aurrera ateratzeko, eta asteburuetan diru saritan lortzen dudana erekin, ahal den neurrian nire egunerokoan aurrera jarraitzeko aukera daukat. Aurten horrela egitea erabaki dut, eta ez dakit kirol jarduera bat horrela antolatzea oso etikoa den; baina momentu honetan hori da nire egoera, eta ez daukat beste aukerarik.

Zein aholku emango zenieke mendi duatloien munduan hasi nahi dutenei?

Pausoa eman dezatela! Aurten, lasterketa nagusiaren aurretik, proba herrikoi bat egin ari dira zirkuituko zenbait herritan. Mendi duatloietan hasi edo ez erabari argi ez badaukate, proba dezatela proba herrikoiaren. Behin hasierako beldur hori kenduta, seguru nago hurrengo asteburuan proba nagusian emango dutela izena. Gifra sarria eta herrikola da, hemen guztiontzako lekua dago eta maila guztietako kirolariak errespetu hartzen dira. Aldatz gogorra zein jaitseara latza izan, beti bizikleta eskuan hartzeko aukera dago, ez dezatela horregatik beldurrik izan.

Tantoa • 29
Mendia

Mendi martxa erdigunera

Euskal Herriko erdigune geografikora mendi martxa antolatu dute igandean hainbat mendi taldek eta independentistak sareak

U. Ugartemendi

Ez da ohiko mendi martxa izango. Igandean abiatuko da, 09:00etan, Euskal Herriko erdigune geografikora, hiru herritatik: Ollito, Iratona eta Unzu (Nafarroa). Helmuga berriz, bakarra. Andia mendilerroan dagoena, eta Berriain mendi tontorretik gertu dago erdigune geografikoa. Ekitaldia egingo dute bertan 11:30ean.

Kontua ez da orainkoa. Aurretik askotan egin izan bazen ere, 2011n egin zen azken aldiz mendi martxa. Orduan izan zuen arrakasta kontuan izanda, aurtengo berreskuratzeko asmoa izan dute antolatzaileek: lurruzko iratxo mendi taldeak, Sakanako mendizaleak, Lekunberriko Tunnturre mendi taldeak eta Independentistak sareak.

Urtero antolatu nahi dute, «Aurrerantz urtero egiteko eronka hartu dugu antolatzaileek. Datoren urteetan Euskal He-

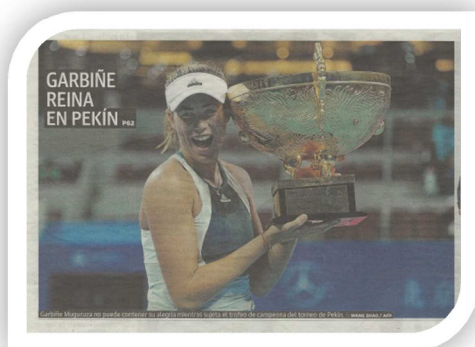
rriko mendi taldeen egutegietan mendi martxa hiru sartzen salatu ko gara, data finko batekin».

Euskal Herriko erdigune geografikoa 2004n finkatu zuen Felix Isasak. Euskal Herria bere osotasunean kontuan hartuta egin zuen azterlanaren emaitza izan zen. Andia mendilerroan dago, Berriain mendi tontorretik nahiko hurbil. Olibasario sakonune edo sarolan, 1.236 metroko altueran.

Mendi martxa antolatu nahi izan dute, «ekinizarik naturalena» iruditzen zaielako.

Ez da mendi martxa soilik izango. Aldarrikapenerako eguna ere izango da. «Erdigunea bada, zer-baiten erdigunea da: euskal lurraldeen erdigunea, Euskal Herriaren erdigunea», diote. Mendi martxa «lurraldearen martxa» eta «lurraldearen eguna» bihurtu nahi dute. Egun guztiko jala izango da igandekoa, eta nahi duenak bazkalzen geditzeko aukera izango du lurruzkoan.

3 — EMAKUMEEK ORAINDIK ERE EZ DUTE ABIZENIK KIROL-INFORMAZIOETAN

4 — BATZUETAN, BERRI BAKARREAN AIPATZEN DIRA MODALITATE ETA LIGA BEREKO EMAKUME-TALDE BAT BAINO GEHIAGO

Lidergoa eskuratzeko borrokan ariko dira gaur Real eta Athletic

U.Z.

Liga hasiera on-ona eginda, 10 punturekin Lehen Mailako sailkapenaren buruan daude Real eta Athletic, Atletico Madril eta Bartzelonarekin berdinduta. Txuri-urdinak etxetik kanpo ariko dira gaur, bosgarren jardunaldian, Valentzia aurkari gogorren zelaian (12:00). Liga hasiera zaila izan dute valentziarrek, titulurako lehian sartzeko hautagai argiek, eta hiru puntu besterik ez dauzkate gaur-gaurkoz. Colerense, Espanyol eta Santa Teresari irabazi eta Albaceteren aurka azken unean bi puntu galdu ondoren (2-2), gaurkoa orain arteko partidarik zailena izango da donostiarrentzat.

Athletic, berriz, etxean ariko da, Rayo Vallecanoren aurka (11:30). Tartean Bartzelona eta Valentziaren aurka jokotuta, hiru garaipen eta berdinketa bat pilatu dituzte zuri-gorriek, eta garaipen bat eta hiru porrot madrildarrek. Joan den denboraldian liga hasteko galdu zituzten bilbotarrek puntu asko, eta ezinean ibili ziren gero. Iruñe Murua, Maite Lizaso eta Ertzizen Merino taldean sartuz doazela, geroz eta itxura sendagoa erakusten ari dira bilbotarrak.

Oiartzunek, final txikia

Goiko postuekin itsutu gabe, bere ligako partida garrantzitsua dauka gaur Oiartzunek, etxean, Santa Teresaren aurka (12:00). Liga hasiera polita egin dute gipuzkoarrek, etxean lau puntu pilatuta. Realaren aurkako hurrengo asteko derbira zazpi punturekin iristeko erronka dauka Oiartzunek.

5 — EMAKUMEEN KIROLA HELBURU SOZIALEKIN LOTUTA

#RETOPELAYOVIDA

Las cinco expedicionarias alcanzaron su objetivo

Las cinco expedicionarias que se enfrentaban al reto de subir el Kilimanjaro tras superar un cáncer de mama ya están en España. Todas lograron el objetivo promovido por Pelayo, Universo Mujer y la Asociación Española contra el Cáncer.

6 – EZOHIKOARI BURUZKO INFORMAZIOA

Behin baino gehiagotan ezohiko gai harrigarri edo bereziei buruzko erreportajeak sartzen dira, bitxikeria gisa-edo. Lehenengo kasuan, hirugarren mailako emakume arbitroen hirukote bati buruzko erreportajea da: erakutsi nahi da emakume izatea ez dela oztopoa arbitroa izateko; bigarren kasuan, berriz, emakume futbol-arbitro bati egindako eraso tratatzen da.

útbol

Martes 6 octubre 2015 | MARCA

Tercera división

Enviado especial

Vigo
(Pontevédra)

Ángel Rodríguez

FOTOS: JORGE LANDON

HISTÓRICO

Alicia (29), Zulema (23) y Elena (27) posan para MARCA.

be, por tenerlas a ellas al lado. "Fue un orgullo pitar ese partido con Alicia y Elena. Lo disfrutas de otra manera al ver que tienes a dos compañeras, que también son chicas, en las bandas ayudándote".

Para Elena Casal, una de las asistentes en el histórico partido, el duelo tuvo algo distinto: "Fue diferente por la expectación que creó ese choque en toda Galicia y porque Zulema llegaba por primera vez a Tercera".

Saben que los estudios son una prioridad

Saben que arbitrar es una tarea en la que la retirada llega pronto, y por eso ninguna descuida sus estudios. Quizá ese es el mayor hándicap que tienen en su día a día. "Lo más difícil es sacar tiempo para el arbitraje y para seguir con nuestra formación académica", destacan.

Zulema está terminando la carrera de Psicología, es maestra y monitorea de gimnasio. Por su parte, Elena Casal compagina su labor como árbitro con los idiomas, mientras que Alicia Andrés se forma para llegar a ser miembro de la Policía Nacional.

Otras de las cosas que más valoran del arbitraje son las amistades que han conseguido gracias a él. "Entre las tres no sólo compartimos lo que pasa en un campo de fútbol, nos conocemos desde hace años y muchas veces nos vemos fuera de este mundo", afirma Zulema.

Reconocen que han pasado miedo dentro de un campo

Aunque afirman que las cosas buenas de su profesión superan con creces a las desagradables, reconocen que no es oro todo lo que reluce. "Si hemos pasado miedo", afirman. Además, Zulema recuerda que el primer partido que arbitró en su vida fue de todo menos tranquilo: "Salí corriendo escoltada por la Guardia Civil, y aún así tuve ganas de seguir".

Elena no oculta que su familia sigue sufriendo cada vez que tiene que coger el silbato y poner orden sobre el césped: "Se quedan en casa con preocupación, pero el apoyo es total porque saben que hago lo que más me gusta".

Este histórico trió arbitral insiste en que el gusanillo por

intentan aislarse para hacer bien su trabajo. -

"Cuando entro al campo me aíslao no escucho nada de la grada", destaca Alicia Andrés

"Un orgullo debutar con ellas dos como asistentes"

Aunque tratan de quitarle importancia a que tres mujeres arbitren juntas en Tercera división, no pueden ocultar que fue un día especial para ellas. Zulema insistió en que su debut en categoría nacional fue más bonito, si ca-

Ellas son la Ley

Zulema González, Elena Casal y Alicia Andrés forman el primer trió arbitral femenino que pita en Tercera en Galicia

El pasado 13 de septiembre fue un día especial para el fútbol español y, en especial, para el fútbol gallego. Un día en el que se rompió otra barrera más para dejar de ver a las mujeres como algo diferente dentro del deporte rey. Las culpables de este gran paso son Zulema González, Ele-

na Casal y Alicia Andrés. Estas tres jóvenes gallegas forman el primer trió arbitral femenino que dirige en Galicia un encuentro de categoría nacional masculina.

Además, la orensana Zulema González también se convirtió ese día en la primera mujer que actuaba como árbitro principal en Tercera ga-

llega, así como en la chica más joven en alcanzar esa categoría.

Las tres saben que, por el hecho de ser mujeres se les sigue mirando con lupa cada vez que saltan al césped. In-

La madrastra de un juvenil agrede a una árbitra de 18 años en Granada

■ E. P.

GRANADA. Una árbitra de 18 años tuvo que ser trasladada a un centro hospitalario de Granada al sufrir lesiones y un ataque de ansiedad tras ser agredida por una aficionada, madrastra de un jugador, tras un encuentro de juveniles. Los hechos ocurrieron el sábado, a la finalización del duelo entre el Barrio de la Cruz y el Cijuela 2008, correspondiente a la Tercera Andaluza Juvenil.

La colegiada detalló, en un anexo al acta que no pudo escribir en el momento debido «a los fuertes dolores y el miedo», que al final del choque la agresora se dirigió hacia ella llamándola «gilipollas de mierda» y diciéndole que la iba a matar, después de que en el descanso ya la hubiera intentado agredir tras insultarla con términos como «payasa, gilipollas y pedazo de tonta». «Se dirigió a mi golpeándome en el cuello, agarrándome y zarandeándome en varias ocasiones», añadió la agredida, quien tras el incidente sufrió «un mareo» y tuvo que ir al Hospital de Traumatología de Granada.

Allí le diagnosticaron «cervicalgia, dorsalgia, policontusiones y magulladuras en el cuello», por lo que deberá llevar «collarín durante tres días» y «tomar un sinfín de medicamentos para paliar el dolor», indicó en el anexo. La víctima, que denunció los hechos ante la Policía Nacional, reseñó que la agresora fue «identificada inequívocamente como aficionada del equipo local» y «madrastra de un futbolista».

Sin embargo, cuando llegaron las fuerzas del orden la agresora y el hijastro se habían marchado ya. La colegiada explicó que el presidente del club local se presentó en su vestuario tras la agresión, mientras ella lloraba, diciendo que «esta tía no está capacitada para arbitrar», y añadió a continuación que «bueno, las tías no están capacitadas para arbitrar», mientras se reía «a carcajadas».

7 —ANEKDOTA ETA IKUSKIZUNA KIROL-INFORMAZIO GISA

Erreportaje honetan *cholita* direlako ez hitz egiten da: telebista-iragarki bati esker protagonismoa hartu duen borroka-fenomeno hegoamerikarra. Informazio-interesa edo anekdota?

la última por Rafa G.-Palencia

Dos cholitas durante un combate.

Más que lucha libre

Las Cholitas han pasado de estar discriminadas a ser una fuerza impulsora en la Bolivia moderna

Las Cholitas Luchadoras, protagonistas de la última campaña de la marca comercial Campofrío, vienen a España para mostrar su disciplina. Se trata de un espectáculo similar a la lucha libre tradicional, pero practicada íntegramente por mujeres vestidas con trajes tradicionales típicos que hacen esta lucha aún más llamativa, potenciando el espectáculo por encima de todo.

Esta lucha nació por iniciativa de un empresario del boxeo, que introdujo las peleas femeninas como algo cómico para mantener el interés del público durante los descansos de la lucha libre. Allí comenzó un fenómeno que se extendió hasta adquirir entidad propia.

Actualmente las Cholitas Luchadoras son auténticas heroínas en Bolivia y otros países de Latinoamérica. Mujeres indígenas ataviadas con bombín, pollera, blusa y manta y con el largo cabello recogido en dos trenzas. Son amas de casa y madres, en la mayoría de los casos, y todas ellas pelean para reivindicar su rol en la sociedad.

Hoy ofrecerán un combate en el Club Deportivo José Valenciano

Su renacer en Bolivia
El término mismo en boca de algunos es despectivo. Sin embargo, en una vuelta del destino, estas bolivianas están en la cresta de un resurgimiento que las ha visto transformarse de ser criadas de las clases medias, sistemáticamente estereotipadas y discriminadas, a tener influencia real en la economía, política y en el mundo de la moda.

Su falta de peso en la sociedad boliviana era tal que durante muchos años su presencia estaba prohibida en lugares públicos como la plaza central de La Paz, la Plaza Murillo o los suburbios ricos como Zona Sur.

Afortunadamente esta imagen ha pasado al olvido y en la actualidad, además de llegar a ser un factor económico importante para el país, se pueden llegar a contemplar a Cholitas estudiando en las universidades, trabajando para el Gobierno del país o en actividades como oficinas de abogados o siendo figuras sociales de la comunicación, algo inimaginable hace 20 años.

EL GRAN COMBATE DE LAS CHOLITAS LUCHADORAS
MARTHA LA ALTEÑA vs ANGELA LA SIMPÁTICA

La Alteña Vs La Simpática.
Cartel promocional de una de las combates protagonizados por dos de las estrellas más famosas del panorama actual

8 – EMAKUME KIROLARIAK INFORMAZIOAN BAI BAINA ARGAZKIETAN EZ

25 de Mayo 10 de mayo de 2015

POLIDEPORTIVO / Tenis

MORBO

Reencuentro de Nadal con su 'pesadilla' Fognini y Ferrer reta al intocable Djokovic

Angel Riquelme

Matinal con morbo en las semifinales de los ATP y WTA de Pekín. Con muchos alientos y espasmos, porque están en pista Rafa Nadal, David Ferrer y Garbiñe Muguruza. Abierta de madrugada, a las 06.30 horas (Canal+ Deportes2) el manacorí, en el duelo con más interés por historial ya que se reencuentra con su pesadilla particular esta temporada, el italiano Fabio Fognini, el hombre que le ha batido en tres de cuatro enfrentamientos en un mismo año, algo que hasta ahora sólo estaba reservado a Novak Djokovic, especialmente y, más puntualmente, Roger Federer.

Nadal no llegaba a la penúltima ronda de un torneo sobre pista dura desde la final de Miami 2014. Un dato revelador de las dificultades que atraviesa desde que sufre una lesión en muñeca derecha y apendicitis en la segunda mitad de la campaña pasada. En la capital china, donde ganó este ATP en 2005, en cuya actual ubicación conquistó en 2008 el oro olímpico, el balser tuvo que ensayar un descorazonador inicio para someter al estadounidense Jack Sock por 6-4 y 6-3. Sentas dobles latas le valieron otros tantos 'breaks' y la segunda le costó definitivamente una nanga inicial en la que fue totalmente dominado por la potencia del norteamericano, a su 23 años el 3P ATP.

Mejor Nadal aplicando mayor agresividad a su juego, y esa capacidad de resaca y la soltura con la que remató el triángulo supusieron un signo positivo para el balser teniendo en cuenta su estado actual y de dónde viene.

Ahora probará contra un Fognini que le remonó dos sets abajo en el Open USA para ganar 3-6, 4-6, 6-3 y 6-4. Antes ya había sido superior en la tierra batida de Río y Codo, tomando una pequeña revancha al español en la final de Hamburgo, asimismo sobre arcilla. «No estoy tan descontento de aquella derrota en Nueva York»,

Rafa Nadal, tras sellar la victoria contra Jack Sock en cuartos de Pekín. Tiene que remontar un set en contra ante el estadounidense

Garbiñe estira su buen momento y también se apunta a 'semis' de Pekín, ante Radwanska

a John Isner, 6-2 y 6-2, para sumar su vigésimo séptima victoria consecutiva en una competición en la que sigue invicto y en la que persigue una sexta corona. Ha capturado los últimos 28 sets en uno de sus feudos predilectos y domina en el pelmaris 15-5 al alicantino, derrotado en los nueve antecedentes previos.

Cuestión de Masters

Si Nadal y Ferrer, séptimo y octavo respectivamente en la 'Hace tu London', persiguen asentar sus posibilidades de Masters Final ATP, Garbiñe Muguruza puede jugar con la tranquilidad de saberse en el Masters, en Singapur. Con estos deberes hechos al misterio en cuartos, en esta ronda dominó a la estadounidense Bethanie Mattek por 6-1 y 7-5, aunque se complicaron la vida al dejar escapar un punto de partido con 5-2 en la segunda manga. Cerró el paréntesis negativo a tiempo para citarse con la polaca Agnieszka Radwanska.

A favor de la caraqueña, que su tobillo izquierdo, que la obligó al abandono en la final de Wuhan el domingo, sigue progresando adecuadamente y así 3-0 sobre Radwanska en este 2015: en Sydney, 3-6, 7-6 (4) y 6-2; 6-4 y 6-2 en Dubai, 6-2, 3-6 y 6-3 en el partido que le dio acceso a la final de Wimbledon.

RESULTADOS CUARTOS DE FINAL

ATP 100 DE PEKÍN

N. Djokovic (SRB) 1-6, 1-6 (5-0) 6-2, 6-2
 D. Sock (USA) 3-6, 4-6 (1-2) 6-3, 5-1
 F. Fognini (ITA) 3-6, 6-3 (1-2) 6-1, 2-6, 6-2
 R. Nadal (ESP) 1-6, 1-6 (0-2) 3-6, 4-6 (1-2)

WTA PREMIER DE PEKÍN

G. Muguruza (ESP) 1-6, 6-3, 6-1, 6-1
 A. Radwanska (POL) 1-6, 6-3, 6-1, 6-1
 J. Isner (USA) 6-2, 6-2, 6-1, 6-1
 B. Mattek (USA) 6-1, 7-5, 6-3, 6-1
 F. Fognini (ITA) 3-6, 6-3, 6-1, 6-1
 D. Sock (USA) 3-6, 4-6 (1-2) 6-3, 5-1
 F. Fognini (ITA) 3-6, 6-3 (1-2) 6-1, 2-6, 6-2
 R. Nadal (ESP) 1-6, 1-6 (0-2) 3-6, 4-6 (1-2)

EL PROGRAMA DE ATP

Federer (SUI) vs Nadal (ESP) 06.30h
 Ana Ivanovic (SRB) vs Lucy Kersley (GBR) 08.30h
 Garbiñe Muguruza (ESP) vs Bethanie Mattek (USA) 10.00h
 Novak Djokovic (SRB) vs David Ferrer (ESP) 13.30h

Nadal y Muguruza jugarán las finales del torneo de Pekín

DE E. C.

PEKÍN. La cancha de Pekín en la que Rafael Nadal conquistó su oro olímpico sigue dando alegrías al tenis español. En el torneo masculino el balser logró el pase a su primera final de la temporada en pista dura, algo que también consiguió Garbiñe Muguruza en el torneo femenino.

El primero en lograr el pase al último partido fue Nadal. El manacorí se impuso en dos sets (7-5, 6-3) al italiano Fabio Fognini y disputará la final del torneo contra Novak Djokovic, número uno mundial y que derrotó a David Ferrer (6-2, 6-3).

Nadal había perdido este año tres veces contra Fognini, una de ellas en el Abierto de Estados Unidos el mes pasado, pero ayer se tomó la revancha. También protagonizaron una polémica en el torneo de Hamburgo, con una fuerte disputa entre ambos. «La historia no era contra

Rafa, sino contra su equipo, especialmente su tío (entrenador Toni Nadal)», dijo Fognini, que añadió que el tenista español le merece todos los respetos, dentro y fuera de la cancha.

En la final, el exnúmero uno del mundo buscará el cuarto título de una temporada mediocre, en la que por primera vez desde 2004 no ganó ningún 'grand slam' y en la que cayó al octavo puesto del ranking ATP. «Veremos qué pasa, espero al menos hacer el partido que quiero hacer, sabiendo que no soy favorito», dijo Nadal antes de conocer su rival. «(En la final) hay una oportunidad de jugar un partido de máximo nivel e intentar competirlos, añadió. Por su parte, Djokovic derrotó por un cómodo 6-2 y 6-3 a Ferrer, séptimo del mundo. El torneo chino es el del regreso para el serbio después de su título en el Abierto de Estados Unidos, hace poco más de un mes. En caso de ganar el domingo logra-

rá su sexto título en la capital china, uno de sus torneos talisman. Djokovic, que sólo ha perdido dos juegos desde el principio del torneo, disputará su duodécima final del año -siete ganadas- y lo hará ante un viejo rival, Nadal, con el que ha disputado algunos de los 'clásicos modernos' más recordados de la historia reciente del tenis.

Muguruza contra Bacsinzky

En el cuadro femenino, la final enfrentará a Garbiñe Muguruza con la suiza Timea Bacsinzky. La española nacida en Venezuela derrotó en semifinales a la polaca Agnieszka Radwanska (4-6, 6-3, 6-4) y Bacsinzky superó por su parte a la serbia Ana Ivanovic (5-7, 6-4, 6-1). «Estoy muy orgullosa porque estar en una final significa que has sido capaz de ganar muchos partidos antes», dijo Muguruza.

La tenista reconoció que, tras el torneo de Wuhan, en el que se reti-

Nadal hace un expresivo gesto antes de clasificarse para la final.

rá la semana pasada por lesión en el tobillo izquierdo, «fue muy difícil empezar de nuevo». «Es una jugadora que tiene un gran potencial», dijo de la española su rival, en la rueda de prensa posterior al partido.

Radwanska destacó de Muguruza su «gran servicio» y su «potencia». «Mugu se encontrará con Bac-

sinzky en una final entre dos grandes revelaciones de 2015 en la que la tenista española espera «de todos». «Conozco a Timea. La he visto hoy y este par de días. Está jugando bien. Es una jugadora muy inteligente. (...) Quiero el trofeo. Lo quiero mucho así que voy a pelear por él y ver qué pasa», dijo sobre la final.

JON URBE / ARGAZKI PRESS

«Teknikoki eta fisikoki, askoz indartsuagoa da Lehen Maila»

Jon Alkorta • Oiartzun taldeko entrenatzailea

Joan den denboraldiko oinarriari ukitu batzuek eginda, Lehen Mailara egokitzeko lan nekezean murgilduta dabil Oiartzun. Ilusioari neurria hartzen asmatzea da Jon Alkortaren lehen lana.

Unai Zubeldia Oiartzun

«Askotan eroriko gara, baina erortzen garen bakoitzean altxatu beharra daukagu». Jokalariei ilusioari helduta, Jon Alkorta (Errenteria, Gipuzkoa, 1968) gozatzen ari da Lehen Mailan. Oiartzunek balentria egin zuen joan den denboraldian, maila gorenera igota, eta, hasterako, lau puntura urrunditu jada jaisteko postuak. «Taldea», «oreka» eta «ilusioa», horietatik ari dira izaten Oiartzunen euskarriak.

Espero zenutena aurkitu al duzue Lehen Mailan?

Bai... Bagenekien alde handia nabaritu genuela, eta hala gertatu da. Futbola bera, antolakuntza, inguruan mugitzen den guztia... Ez dauka zerikusirik Bigarren Mailarekin. Teknikoki eta fisikoki askoz indartsuagoa da Lehen Maila. Baina intentsitate eta ilusio handiarekin ari gara bizitzen egunerokoa, eta gozatzen ari gara.

Baloia mugitzea, hegaletatik min egitea, eta tarteka joko zuzena egitea gustatu izan zaio, beti, Oiartzuni. Lehen Mailan posible al da hori?

Maila berean bi maila daudela ikusi dugu. Talde batzuen aurka, etxean, ziur nago balia garria izango dela azken denboraldietan erabili dugun sistema. Etxetik kanpo, ordea, erabat aldatu beharra daukagu jokamoldea. Gogotik lan egin beharra daukagu kanpoko partidak ondo prestatzeko; askoz gehiago egin beharko dugu baloirik ez daukagunean.

Garaipen bat, berdinketa bat eta bi porrot. Lehiatzea zen lehen helburua, eta oso balekoa ari da izaten liga hasiera, ezta?

Bai, bai; zalantzarik gabe. Bagenekien egokitze denbora tarte bat beharko genuela, eta prozesu horretan murgilduta gaude. Zenbait talderen aurka, etxean, ondo lehiatuko garen sentsazioa daukagu, nahiz eta beste partida ba-

tzuk askoz zailagoak izango diren. Eta kanpoan ere lortuko dugu koska bat gora egitea.

Zelaia neurriak, belar naturala, zaleak, erritmoa... Zer dauka bereziki Oiartzunen zelaiak?

Magia dauka gure zelaiak. Asteburuan partida etxean jokatu dugula dakigunetan, desberdin entrenatzen dugu aste barruan,

«Etxean ondo lehiatuko garen sentsazioa daukagu, baina etxetik kanpo erabat aldatu beharra daukagu jokamoldea»

«Maila galtzea ez, maila galduz gero taldea desegituratzea litzateke porrota. Baina ez dut uste hori gertatuko denik»

aurreko jardunaldiko emaitza dena delakoa dela ere. Jokalariek, etxean, lorgarri ikusten dute edo zer gauza, eta aurreko denboraldia da horren erakusgarri; 4-2koa irauli genuen. Zale asko etortzen

dira, asko animatzen dute, eta gertutasun handia sentitzen dugu.

Ligako lehen partida, garaipena eskura, eta, azken unean, 2-2koa. Zer pentsatu zenuen egun hartan?

Gazi-gozoa izan zen berdinketa. Denboraldiari ekin aurretik, galduta bati bueltaka genbiltzan de-

nok: «Nahiko lan egingo genuen maila ona emateko?». Baietz ikusi genuen. Hala ere, pena izan zen azken unean bi puntutik galdutakoa.

Etxetik kanpoko bi porrotetan gol bakararren aldearekin galdutakoa; 4-3 Albaceteren zelaian, eta 2-1 Espanyolenean.

Taldearen sinetsi dugulako iritsi gara honaino; behar izan dugunetan taldeak izaera borrokalaria erakutsi duelako. Horrela lortu dugu denboraldi honetako garaipen bakarra, 92. minutuan.

Talde borrokalaria eta lehiakorra da gurea, eta Lehen Mailan ere hala izango da oraindik.

Nahi zenuten taldea osatu duzue, gubxi gorabehera?

Lehen Mailara igo aurretik fitxatuta geneuzkan jokalariek gazte batzuk, nahiz eta batzuek euren taldeetan jarraitzen duten jokatzeko. Guretat, garrantzitsua da etorkizuna bermatzea. Eta, noski, esperientziadun jokalariek ere fitxatu ditugu. Oso ballabide gutxi erekin, baina guretat garrantzitsua diren jokalariek iritsi dira Realetik eta Athleticetik; eta tartean baita futbola utzita zegoen bat ere.

Profesionalizazioetik urrun dago emakumezkoen futbola, baina exijentzia erabatekoa da egunerokoa. Hori betiko borroka.

Jokalariek egiten duten ahaleginak nolabaiteko saria izango baliu zela itxaropena. Borroka horretan murgilduta gabilta. Jokalariek ordain ekonomikoa jaso beharko lukete, behingoz. Bi astez behin, igandetan, 23:00etan, 00:00etan, 01:00etan... Iristen gara Oiartzunera, eta hurrengo egunean 05:00etan edo 06:00etan jaldi behar izaten dute askok. Horregatik, oreka bilatu beharra daukagu eskatzen hastakoan, gu ez garela ez Real eta ez Athletic. Zorionez, oso giro ona daukagu taldean. Inguruan ikusi izan dugu porrot baten ondoren maila galdutako jokalariek askok taldea uztea; egitura ia-ia desagertzea. Baina hitz eginda dauka hori guztia ere. Ez dut uste guri halakorik gertatuko zaigunik.

Porrota litzateke maila galtzea? Ez, ez. Galtzekotan, guk galdutako beharko genuke maila, gurea delako ligako talderik txikiena. Baina maila galdutako gero taldea desegituratzea, hori litzateke porrota; urte berean zortzi-bederatzi betaranoen taldea uztea.

Kaltegarria al da Gipuzkoan Lehen Mailako bi talde egotea?

Ezetz esango nuke. Ballabide kontuan, ezin dira alderatu Real eta Oiartzun. Are gehiago, Gipuzkoarentzat eta euskal futbolarentzat ona da hainbeste talde egotea, erakusleho gisa balio duelako. Zenbait herriatik jendea deika ari da gure taldera etortzeko. Mugimendu hori sortzen ari da, eta hori ona da denontzat.

Santa Teresaren aurka jokatu duzue etzi, etxean. Aurkari zuzena eta hiru puntu garrantzitsu.

Guretat, final txikien modukoak dira etxeko partidak guztiek. Zubieta joan beharko dugu gero, Valentziara ondoren... Aurkari zuzena da Santa Teresa, eta ederra litzateke Realaren aurka derbira zazpi punturekin ir-

9 — GENERO-IKUSPEGIAREN GARRANTZIA EMAKUMEEN ELEMENTU BISTARATZAILE GISA

Cinco españoles en Lodz

El español de origen cubano Orlando Ortega, que el miércoles batió el récord de España de 60 vallas en Dusseldorf (7"49), Yidiel Contreras en la misma prueba, el pertiguista Igor Bychkov, el lanzador de peso Borja Vivas y la saltadora de altura Ruth Beitia compiten hoy en la reunión polaca de Lodz.

EN BREVE

Los alaveses destacan en el Open de Miranda de taekwondo

Los representantes del Do Chang lograron cinco puestos de podio en el Open Nacional de Miranda disputado en las categorías senior, junior y cadete. Pablo Carro (oro) y Gorane Fernández de Landa (bronce) destacaron entre los mayores; Irina Gutiérrez (plata) en juniors; y Jon Fernández (plata) y Ander Plaza (bronce) en los más jóvenes. También participaron Joel Verdugo y Egoitz Iraurgi.

10 — EDERTASUNA EMAKUME KIROLARIEKIN LOTUTA. FISIKOA BALIO NAGUSI GISA

Estilo en el Barça

➔ Alexia destila talento dentro y fuera del terreno de juego

Alexia Putellas posa tras un entrenamiento del Barça La delantera, que marcó un 'hat-trick' ante Oviedo, es imagen de Nike. FOTOS: PIRE PONTI

El reportaje

➔ Su 'hat-trick' el domingo ante el Oviedo volvió a dejar bien claro que Alexia Putellas vive su momento estelar. Se ha convertido en una de las jugadoras más determinantes del Barça, con 9 goles, a tres de la también azulgrana y Pichichi Jenni Hermoso. Ha asumido el rol de goleadora cuando antes actuaba más de mediapunta y se siente cómoda y sobrada en su nuevo papel. Ya anotó cuatro ante el Albacete como aviso de que este año quiere estampar su firma en los títulos de Liga y Copa y alcanzar, por primera vez en la historia, las semis de la Champions.

Ayer cumplió 22 años, pero a su corta edad es ya una de las abanderadas del mejor Barça de la historia, con tres Ligas y dos Copas. No se cansa de ganar, aspira a todo pero además lo hace con la clase y el estilo propio de una crack en ma-

yúsculas. Por ello, es claro referente del juego y los valores que el club implanta en todos sus equipos. "Es lo que aquí nos inculcan desde que llegamos, lo que implica llevar este escudo", apunta.

La han comparado con Messi o Iniesta gracias a goles inolvidables como el de la final de Copa ante el Prainsa o ante el Twente en Champions, dos joyas que arrasaron en Youtube. "Aún me veo muy, muy lejos de ellos", dice. "Lo único importante para mí es ayudar al equipo. Este año tengo muy buenas sensaciones y me siento muy a gusto".

Reservada y poco amiga de los halagos, contrasta su timidez con el 'boom' mediático de una jugadora que despierta pasiones no sólo por su juego sino también por su belleza. Alta y estilizada, de me-

na castaña y ojos verdes, recibe pipos al más puro estilo Sharapova, Alex Morgan o Lindsey Vonn.

Suma más de 60.000 seguidores en redes sociales y es imagen de la multinacional Nike. Además, ha realizado varias campañas publicitarias. "Es bueno que las marcas se empujen a fijar en la futbolistas porque nos ayuda a crecer y a hacernos más visibles. Es un tema pendiente respecto a los chicos. Ellos generan mucho dinero, tienen tirón y es normal que las marcas les vayan detrás, nosotras apenas estamos empezando", narra.

De momento, no piensa en marcharse. Le han tentado algunos gigantes europeos, pero "confío en el proyecto profesional del Barça. Estoy supersegura de que va a salir bien", sentencia •

Alta y estilizada, de melena castaña y ojos verdes, recibe pipos al más puro estilo Sharapova, Alex Morgan o Lindsey Vonn.

Lunes 8 febrero 2016

Primera div

Una 'Miss' en el terreno de juego

AINARA MANTEROLA Es central de la Real Sociedad • Forma parte de una saga de deportistas • Estudia INEF y hace de modelo por 'hobbie'

David Menayo • Madrid

Ainara Manterola (Orio, 1995) es la cuarta generación de una saga de deportistas. Su bisabuelo, Batista Oliden, es el remero que más veces ha ganado la Bandera de La Concha; sus abuelos, Antonio e Imanol, siguieron con la tradición de las traineras; su padre, Joseba, es entrenador de fútbol; su madre, Isabel, fue jugadora de baloncesto; y tanto ella como su hermana Leire se decantaron por el fútbol. "Tengo la competición en los genes. Me gusta salir a correr, ir al monte, nadar y el remo, pero nada comparable con el fútbol", cuenta la protagonista.

La oriotarra dio sus primeras patadas al balón jugando en los playeros de Zarautz. Luego dio el salto al fútbol 11 y encontró su sitio en defensa. Jugó en el Orioko hasta que en 2011 fue fichada por la Real Sociedad. "El trabajo y la constancia son las palabras que mejor me definen. Mi punto fuerte sería la potencia física y el punto débil la mentalidad porque me tomo las cosas demasiado a pecho", analiza.

Con el '5' a la espalda, no está gozando de tantos minutos esta temporada como le gustaría. "El equipo se ha reforzado mucho y bien en la zona defensiva y ha subido el nivel y la competencia, por lo que cada vez está más caro gozar de minutos en el equipo", apunta. Inquieta, nerviosa y algo maniática, Ainara nos descubre un vicio confesable: tomarse un cortado antes de cada entrenamiento.

Su pasión por el deporte llevó a la guipuzcoana a estudiar

Ainara Manterola (20) posa en la presentación del equipo este curso.

“

Ainara Manterola
Jugadora de la R.Sociedad

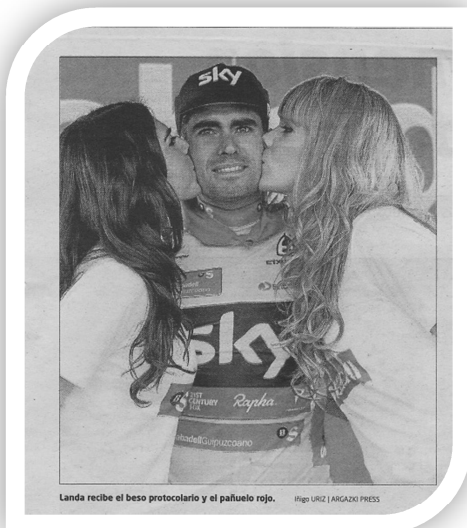
"Hemos cogido la buena ola y ojalá nos dure mucho tiempo"

"Me divierte lo de posar y me siento cómoda delante de las cámaras"

Ciencias de la Actividad Física y del Deporte. Entre los pocos momentos ociosos que tiene le gusta disfrutar de su gente, ir de compras o hacer cosas que le saquen una sonrisa. Por ejemplo, hacer de modelo. "Mi mejor amigo es fotógrafo y cada vez que tiene algún proyecto que entregar suele contar conmigo. Me divierte lo de posar y me siento cómoda delante de las cámaras. ¿Publicidad? Nunca me han ofrecido ningún trabajo al respecto, pero si no me funciona el fútbol lo mismo puede ser una salida", dice entre risas.

Manterola es coqueta y piensa que la imagen de las personas sí es importante. "Me gusta la gente que se arregla, pero no la que se pasa y parece disfrazada de algo que no es", asegura Ainara. El secreto, cuenta, se limita a comer cinco veces al día, dormir ocho horas al día y en los genes. Genes de deportista, sin duda.

11 — EMAKUME GONBIDATUEN FENOMENOA KIROLARI BURUZKO ORRIALDEETAN.

Azken gogoetak

Informazio orokorra

- Aztertutako informazioen % 6,4 bakarrik dira emakumeen kirolari buruzkoak soilik; berrien % 90, berriz, gizonen kirolari buruzkoak soilik dira. Bestela esanda, ARGITARATUTAKO 10 BERRITATIK 9 GIZONEN KIROLARI BURUZKOAK SOILIK DIRA, ETA 20TATIK 1, BERRIZ, EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKOAK SOILIK.
- Informazioen % 9,5ek emakume kirolariak edo emakume-taldeak edo -ligak uneren batean aipatzen badituzte ere, emakumeen kirola izenburuan bistaratzen duten informazioak % 8 besterik ez dira. Alegia, ARGITARATUTAKO 100 BERRITATIK 8K BAKARRIK BISTARATZEN DUTE EMAKUMEEN KIROLA IZENBURUAN (ez da iristen 10etik 1era ere).
- EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKO BERRIEN ERDIAK (% 49,5; hemendik aurrera ez dugu hitz egingo soilik emakumeei buruzko berriei, baizik eta izenburuan bistaratzen dituztenei) BERRI LABURRETAN ARGITARATZEN DIRA. Bestela esanda, EMAKUMEEI BURUZKO 2 INFORMAZIO-BERRITATIK 1 BERRI LABURRA DA. Berri nagusiak (berri nagusitzat berri nagusien, orrialde osoko berrien eta orrialde bikoitzeko berrien batura joz) % 20 inguru dira.
- Emakumeen kirola tratatzen duten berrien % 65ek ez dute emakume kirolariaren edo emakume-taldearen argazkirik. Alegia, EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKO 10 BERRITATIK 3,5EK BAKARRIK DAUKATE INFORMAZIOAREN PROTAGONISTA DEN EMAKUME KIROLARIAREN ARGAZKIA.
- AZALETAN ARGITARATUTAKO 100 KIROL-INFORMAZIOTATIK 5ETAN (% 5EAN) BAKARRIK ATERATZEN DIRA EMAKUME KIROLARIAK.
- INFORMAZIOEN ERDIA BAINO GEHIAGO (% 60,8) EUSKADIKO LURRALDE-EREMUARI DAGOZKIO, hau da, Euskadiko kirolari eta taldeei buruzkoak dira, edo Euskadin egindako probei eta torneoei buruzkoak.
- 38 kirol-modalitateri buruzko informazioa jaso da. FUTBOLAK ETA SASKIBALOIAK DITUZTE INFORMAZIO-ERREFERENTZIA GEHIENAK: % 21 ETA % 18, HURRENEZ HURREN. Eskubaloia eta tenisa datoz ondoren (% 13 eta % 12).

Informazioa futbolik gabe

- Emakumeen kirolari buruzkoak soilik diren informazioak % 6,4tik % 10,6ra igotzen dira futbolari buruzko berriak kenduz gero; gizonen kirolari buruzkoak soilik direnak, berriz, % 90etik % 82ra jaisten dira. Igoera hori gorabehera, ARGITARATUTAKO 10 BERRITATIK 8 GIZONEZKOEI SOILIK DAGOZKIE, ETA 10ETIK 1 BAKARRIK DA EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKOA SOILIK.
- Informazioaren punturen batean emakume kirolariak nahiz emakume-taldeak edo -ligak aipatzen dituzten berriak % 9,5etik % 17,4ra igotzen dira, eta kirola izenburuan bistaratzen duten informazioak % 8tik % 14ra pasatzen dira. Hala eta guztiz ere, ARGITARATUTAKO 10 BERRITATIK 1,5EK BAKARRIK BISTARATZEN DU EMAKUMEEN KIROLA IZENBURUAN.
- Informazio-tipologia ez da aldatzen. Emakumeei buruzko informazioen erdiak (% 48,7) formatu txikian argitaratzen dira. 2 BERRITATIK 1 BERRI LABURRA DA. Berri nagusiak (berri nagusitzat berri nagusien, orrialde osoko berrien eta orrialde bikoitzeko berrien batura joz) % 20 inguru dira.
- Gauza bera gertatzen da irudiekin. BERRIEN % 63K EZ DUTE TRATATZEN DUTEN KIROLARIAREN EDO TALDEAREN IRUDIRIK.
- Emakumeei buruzko azalak % 5etik % 10era pasatzen dira. Horrek esan nahi du AZALEKO 10 KIROL-BERRITATIK 1EAN ATERATZEN DELA EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKO INFORMAZIOA.
- Lurralde-eremuari buruzko informazio-ehunekoak ere ez dira aldatzen. INFORMAZIO GEHIENAK (% 60,5) EUSKADIKO EREMUARI DAGOZKIO.

Euskarazko informazioa

- Emakumeen kirolari buruzkoak soilik diren informazioak % 7,8 dira; gizonen kirolari buruzkoak soilik direnak, berriz, % 85. Horrek esan nahi du 10 KIROL-INFORMAZIOTATIK 8 BAINO GEHIAGO GIZONEN KIROLARI BURUZKOA SOILIK DIRELA; KIROLARI BURUZKO 15 BERRI INGURU ARGITARATU BEHAR DIRA EMAKUMEEN KIROLARI BURUZKOA SOILIK DEN 1 AURKITZEKO.

- Berrien % 14,6k aipatzen dituzte emakume kirolariak edo emakume-taldeak edo -ligak informazioan zehar. Ehunekoa % 10,8ra jaisten da kirola izenburuan bistaratzen duten informazioen kasuan. Alegia, ARGITARATUTAKO 10 BERRITATIK 1EK BAKARRIK BISTARATZEN DU EMAKUMEEN KIROLA IZENBURUAN.
- Lehen aldiz, BERRI NAGUSIEN EHUNEKOA (berri nagusitzat berri nagusien, orrialde osoko berrien eta orrialde bikoitzeko berrien batura joz) BERRI LABURRENA BAINO HANDIAGO DA (% 45 vs % 40).
- BERRIEN ERDIAK BAINO GEHIAGOK (% 55EK) EZ DUTE TRATATZEN DUTEN KIROLARIAREN EDO TALDEAREN IRUDIRIK.
- AZALEAN ARGITARATUTAKO KIROL-INFORMAZIOEN % 5EAN BAKARRIK ATERATZEN DIRA EMAKUME KIROLARIAK

AMAITZEKO...

Errealitatea ukaezina da: kirol-informazioaren eskari handia dago gure gizartean; masiboki kontsumitzen da. Izan ere, gure ingurunean gehien irakurtzen den egunkaria ia hiru milioi irakurle dituen kirol-egunkaria da.

Aztertutako aldian zehar, lehendik nabarmena zena egiaztatu dugu: emakumeen kirolari eskaintzen zaion informazioa gutxi eta eskasa dela: argitaratutako 100 kirol-berritatik, 8k bakarrik bistaratzen dute emakumeen kirola informazioaren izenburuan, eta ez modu eksklusiboan; kasuen erdian berri laburrak izango dira, eta haietako ia bi herenek ez dute emakume kirolarien argazkirik. Gainera, emakumeen kirolari buruz soilik informatzen duten berriak aztertutako informazioen % 6,4 dira soilik.

Aurreko azterlanetan detektatu genuen bezala, ikuspegi-alde nabarmena dago emakumeen kirola tratatzerakoan: koiunturalagoa da, eta gizonena, aldiz, estrukturalagoa. Emakumeen kirol-berriak kirol-arrakasta zehatzei erantzuten diete, eta gehienetan informazio puntualak dira. Gizonen kirolari dagokion informazioa, hala ere, epe luzeko planifikazioari zor zaio, eta jarraitutasun handiagoa du denboran.

Bestalde, kontuan hartu behar dugu egunkarien irakurle gehienak informazioaren kontsumitzaile partzialak direla, eta berrietan nabigatzen dutela izenburuak eta lehenengo paragrafoak bakarrik irakurriz. Informazioaren lehen zati horietan identifikatzen baita berriaren protagonistak zein diren. Izan ere, egunkarien kontraera berezia da bestelako kontaeren aldean eraikuntza narratiboari dagokionez, lehenengo lerroetan kontzentratzen baititu berriaren gakoak (5W famatuak). Hortik emakume kirolariak izenburuan bistaratzearen garrantzia, eta informazioetako azken paragrafoetarako ez gordetzearena.

Horri lagunduko lioke genero-ñabardura duen hizkuntza erabiltzea, kirol mistoari buruzko informazioetan batez ere, genero-ikuspegirik ezak emakume kirolarien ikusezintasuna areagotzen baitu.

Informazioari balioa ematen dioten beste faktoreetako bat irudiak dira. Horregatik, komunikabideak garrantzi gehienekotzat jotzen dituen berriek normalean argazki bat edo gehiago dituzte, eta leku handiagoa hartzen dute orrialdean. Halakorik ez dutenak, berriz, desplazatu egiten dira orrialdean eta bigarren mailako tratamendua izan ohi dute. Horrekin batera, gogoratu behar da emakumeen kirolari buruzko berrien ia bi herenek ez dutela tratatzen duten emakume kirolariaren argazkirik, eta haietako erdiak, gainera, berri laburrak direla, lehen aipatu dugun bezala.

Era berean, gizona hainbat baliorekin lotzen duten estereotipoak azaltzen dira oraindik ere: lehia, esfortzua, profesionaltasuna... Emakumea, berriz, sentiberatasunarekin, hunkiberatasunarekin... lotzen da. Emakumearen 'balioa' fisikoa da, maiuskulekin, kirol-

eremuan ere, eta kirol-lorpenen maila berean nabarmentzen da edozein unetan. Beste ideia batzuk ere azaltzen dira oraindik ere: emakumeek bakarrik entrena ditzakete emakumeak, kirol batzuk ez dira oso gomendagarriak emakumeen gorputza deformatzen dutelako, emakume kirolarien jantziak publikoa kantxetara erakartzeko elementu gisa ikusten dira...

Futbolak gainerako modalitateen gainean duen hegemonia oso nabarmena da, bai kopuruari (% 50 baino gehiago) bai luzerari dagokienez. Hala ere, azterlanetik kanpo uzteak ez du emakumeen kirolari buruzko informazioen kopurua asko igotzen: % 8tik % 14ra pasatzen da; hau da, argitaratutako 10 berritatik berri eta erdik bakarrik dihardu emakumeen kirolari buruz, eta ez modu esklusiboan gainera. Era berean, ez dago aldaketarik horrelakoen ezaugarrietan: gehienak berri laburrak dira oraindik ere (% 48,7), eta ez dute argazkirik ia ehuneko berean.

Eman dezagun une batez futbola desagertzen dela komunikabideetako kirol-informaziotik. Emakumeen kirol-informazioaren presentzia handiagoa izango litzateke kasu horretan egunkarietako orrialdeetan? Ala gizonen beste modalitate batek ordezkatzeko luke hori, hura ere hegemoniko bihurtuz, futbolaren tratamendu eta luzera berdinekin?

Komunikabideen kirol-tratamendutik ondoriozta badaiteke ere futbolak gainerako modalitateen gaineko halako tirania erreal bat sortzen duela beste diziplinak espazio txikiagoetara zokoratuz, gure iritziz oso ausarta izango litzateke pentsatzea futbolaren posizio hegemoniko horrek bakarrik berdintasun handiagoa ekarriko lukeenik kirol-informazioa tratatzerakoan. Desberdintasuna kirol-modalitateak berak sortzen duela pentsatzea bezalakoa izango litzateke hori, eta ez informazio-prozesuaren atzetik dauden pertsonaren edo pertsonen jokabideak eta borondateak.

Euskaraz argitaratutako berriei dagokienez, nabarmentzekoa da berri nagusien ehunekoa handiagoa dela (berri nagusitzat orrialdeko berri nagusien, orrialde osoko berrien eta orrialde bikoitzeko berrien batura joz), % 45, berri laburrena baino, desberdintasuna oso handia ez bada ere (azken hauena % 40 da).

Komunikabideek –kontzienteki nahiz inkontzienteki– hiritarren iritzia taxutzen dute gai askoren inguruan, eragina dute errealitateaz haiek duten ikuspegian eta identifikatzeko moduko portaera-adibide eta -ereduak eskaintzen dituzte. Baina zoritxarrez, eta egiaztatutakoa kontuan hartuz, eredu horiek oraindik ere gizona dagozkienak dira kirol-eremuan; emakume-erreferenteak eskasak dira, eta, azaltzen direnean, tratamendu aldakorra dute eta askotan estereotipoetan oinarritutakoa.

Azterlan honen amaierak bat egin du denboran gaia ondo ilustratzen duten bi gertaerarekin: Athletic Clubaren ezezkoa emakumeen taldearen ligagaraipena gizonen taldearen modu berean ospatzeari, hau da, gabarra itsasadarrean ateratzeari (pare bat aste lehenago taldeak prentsaurreko

bat bertan behera utzi behar izan zuen bertara ez zelako komunikabiderik joan), eta Roland Garrosen Rafa Nadalek eta Garbiñe Muguruzak izandako garaipenen tratamendu desberdinak eta hainbat komunikabideren aipamenak torneoaren emakume irabazlearen fisikoari buruz –haren hankei buruz, zehazkiago–.

Gizonezkoak irabaziz gero, erregea. Emakumezkoak irabaziz gero, 'amour'.

Horrenbestez, gogoratu behar da egoera 2013-2014 denboraldian egindako azterlanaren ia berdina dela: emakumeen kirolari buruz soilik aritzen diren berrien ehunekoa % 5etik % 6,4ra igo da; emakumeen kirolari buruzko berriak izenburuan dutenen ehunekoa % 6tik % 8ra igo da; berri laburren ehunekoa % 40tik % 48ra igo da; azalen ehunekoa ia berdina da (% 4,11tik % 5era) eta emakumeen kirolari buruzko 3 berriak 2k ez dute erakusten tratatzen den emakume kirolariaren argazkirik.

Eranskina

Fitxa eta metodologia

Helburua: Emakumeen kirolak idatzitako komunikabideetan duen tratamenduaren azterketa kuantitatiboa eta kualitatiboa. 3 azterketa egin dira: azterketa globala, futbolari buruzko berriak kanpoan utziz egindako azterketa eta euskaraz argitaratutako informazioen azterketa.

Egilea: ASPIC – Comunicación, Eusko Jaurlaritzako Gazteria eta Kirolak Zuzendaritzarentzat

Aldia:

Jarraiko 7 egun denboraldiko lau alditan:

- 2015eko urriaren 6tik 12ra bitartean
- 2015eko abenduaren 1etik 07ra bitartean
- 2016ko otsailaren 2tik 08ra bitartean
- 2016ko apirilaren 5etik 11ra bitartean

Aztertutako egunkariak: 10 egunkari guztira. Haietako 8 informazio orokorrekoak dira eta 2 kirol-informaziokoak (haietako bat –Mundo Deportivo– Euskadiko eremukoa, eta bigarrena –Marca– Espainian zabalduen dagoena). Aztertutako egunkariak alfabetikoki:

- Berria
- Deia
- Diario de Noticias de Álava
- Diario Vasco
- El Correo Araba
- El Correo Bizkaia
- Gara
- Mundo Deportivo
- Noticias de Gipuzkoa
- Marca

Parametro hauek hartu dira kontuan azterlanean emakumeen kirolari buruzko berri bakoitza balioztatzeko:

- Azaldu den komunikabidea
- Egunkariko orrialdearen zk.
- Orrialde bikoitia, bakoitia
- Berri nagusia, laburra ⁽⁴⁾, orrialde osokoa ⁽¹⁾, bikoitza edo hirukoitza
- Izenburuak emakume kirolariak aipatzen dituen ala ez ⁽²⁾

- Berria argazki eta guzti, argazkirik gabe ala emakumerik azaltzen ez den argazki batekin argitaratu den
- Argazkiaren tipologia: jendaurreko agerraldia, entrenamendua, lehiaketa
- Informazioaren eremua: Euskadi, Espainia, nazioartea ⁽³⁾

(1) Informazioaren garrantzia balioztatzeko, egunkariak berek erabiltzen dituzten kazetaritza-parametro objektiboak erabili dira: berriaren tamaina, orrialdeko kokalekua, orrialde bakoitia/bikoitia, informazioarekin argazkia dagoen ala ez, etab.

(2) Batzuetan, izenburua zalantzarria da, eta emakumeen kirolari buruz ari den ala ez erabakitzeke informazioa argazkiek, azpitutuluak edo izenburu-aurreak ematen digute. Beste batzuetan, eta hasiera batean emakume kirolarien edo emakume-taldean izenik azaltzen ez badira ere, berriaren testuinguruak (azpitutuluak, argazkiak...) ematen digu informazioa izenburu hori emakumeen kirolari dagokiola erabakitzeke. Bestela ere gertatu da: hasiera batean emakumeen kirolariari buruz ari dela pentsarazi digun izenburu bat –gizonen nahiz emakumeen kategoriak dituen lehiaketa bat delako, adibidez– testua irakurri ondoren gizonen lehiaketari buruz bakarrik ari dela ikusi da.

(3) Eremua –Euskadi, Espainia ala nazioartea– komunikabideak berak argitaratzeko erabilitako irizpidearen arabera erabaki da. Alde horretatik, berria Euskadiko eremuko izan daiteke irabazlea atleta kenyar bat izan arren, berria zabaldu baita Euskadiko eremuan egiten den torneo bat delako. Bestalde, berri bera eremu batean baino gehiagotan kataloga daiteke, komunikabideak duen eremu-estalduraren arabera: adibidez, Lara Arruabarrena Konfederazio Kopako taldean sartzea Euskadiko eremuko izango da Diario Vascon argitaratuz gero, eta Espainiako eremuko, berriz, Marcan argitaratuz gero.

(4) Berri laburrak: Azterlanak berri laburtzat jotzen ditu egunkariak xingola batean hala definitutakoak edo dimentsioen nahiz orrialdeko kokalekuaren arabera zabalera-modulu 1 x altura-modulu bat hartzen dutenak, 1x2, 2x1 edo 2x2.